

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 545

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 11 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
Decizia nr. 177 din 21 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei	2-4	474. — Hotărâre pentru aprobarea Protocolului de amendare, semnat la București la 4 noiembrie 2015 și la Sofia la 14 decembrie 2015, a Protocolului dintre Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria privind pregătirea personalului militar și civil pe bază de reciprocitate, semnat la Sofia la 29 martie 2000	10
Decizia nr. 180 din 21 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ	5-6	Protocol de amendare a Protocolului dintre Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria privind pregătirea personalului militar și civil pe bază de reciprocitate, semnat la Sofia, la 29 martie 2000	11
Decizia nr. 232 din 6 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative	7-10	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
		983. — Ordin al ministrului finanțelor publice pentru modificarea Normelor metodologice privind utilizarea și completarea ordinului de plată pentru Trezoreria Statului (OPT), aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 246/2005	12
		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 18 din 30 mai 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	12-32

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 177**

din 21 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, excepție ridicată de Dan Cristian Chiș și Sorina Elena Chiș în Dosarul nr. 7.215/63/2015 al Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 206D/2016.

2. La apelul nominal răspunde, personal, autorul excepției Dan Cristian Chiș, lipsind celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul autorului excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia, reiterând, pe larg, motivele formulate în fața instanței judecătorești, cuprinse în notele scrise care au însoțit încheierea de sesizare a Curții, aflate la dosarul cauzei.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, având în vedere că dispozițiile de lege criticate instituie o formă de protecție socială pentru familiile al căror venit net mediu lunar pe membru de familie se situează sub indicatorul social de referință prevăzut de lege. Astfel, textele de lege criticate stabilesc cuantumul lunar al alocației în mod diferențiat, în funcție de numărul de copii, avându-se în vedere venitul lunar pe membru de familie, fără ca în acest mod să fie instituită vreo discriminare.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 21 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 7.215/63/2015, **Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei.** Excepția a fost ridicată de Dan Cristian Chiș și Sorina Elena Chiș într-o cauză având ca obiect anularea unor acte administrative, respectiv anularea numărului de absențe înregistrate de fiul autorilor excepției, desființarea preavizului și a deciziei de exmatriculare și a borderourilor de comunicare a absențelor către Inspectoratul Școlar Județean Dolj, precum și anularea deciziilor de suspendare și încetare a plății alocației pentru susținerea familiei, acordată în temeiul Legii nr. 277/2010.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate sunt discriminatorii și abuzive, întrucât beneficiază de aceeași alocație atât familiile cu 4 copii, cât și cele cu un număr mai mare, respectiv 11 copii, așa cum este în prezenta cauză. Ca atare, consideră că familiile cu un

număr mai mare de 4 copii nu beneficiază de susținerea statului, în condițiile Legii fundamentale.

7. **Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal** apreciază ca întemeiată excepția, având în vedere că dispozițiile de lege contestate creează o inegalitate nejustificată între familiile cu 4 copii și cele cu 5 sau mai mulți copii, raportat la scopul Legii nr. 277/2010. Atât timp cât legea vizează instituirea acestei forme de sprijin pentru familiile cu venituri reduse care au în creștere și îngrijire copii în vârstă de până la 18 ani, limitarea acordării sprijinului în vederea asigurării unor condiții mai bune doar pentru creșterea a 4 copii, din cei 11 pe care îi are familia vizată în cauză, este de natură a crea o situație discriminatorie în defavoarea atât a copiilor, cât și a familiei. Ca atare, instanța apreciază ca neconstituțională soluția legislativă de a se acorda aceeași indemnizație familiilor cu 4 copii, precum și celor cu 11 copii, cuprinsă în art. 5 și 6 din Legea nr. 277/2010.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, arată că prin dispozițiile de lege criticate au fost instituite criterii tehnice de determinare a cuantumului lunar al alocației, stabilit prin raportare la indicatorul social de referință (ISR), în funcție de tipul de familie și de numărul de copii. Configurarea criteriilor tehnice pe baza cărora se determină cuantumul concret al alocației nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci o opțiune de politică legislativă în domeniul protecției sociale, circumscrisă unor eventuale constrângeri financiare, din perspectiva resurselor care pot fi alocate de la bugetul de stat. Așadar, apreciază că nu se poate reține instituirea unui tratament discriminatoriu în funcție de componența concretă a familiei cu venituri reduse.

10. **Avocatul Poporului** susține că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, având în vedere că reglementarea supusă controlului de constituționalitate nu instituie nicio discriminare pe criterii arbitrare, ci, dimpotrivă, stabilește cadrul general aplicabil tuturor familiilor care necesită măsuri de susținere, în considerarea veniturilor lunare pe membru de familie. Ca atare, apreciază că este opțiunea exclusivă a legiuitorului ca, în funcție de scopul urmărit și ținând cont de realitățile economice sau sociale existente, să impună anumite condiții pentru acordarea prestațiilor sociale, instituirea acestor condiționalități nefiind de natură să aducă atingere unor principii fundamentale ale statului, cu atât mai mult cu cât aceste indemnizații nu au un caracter absolut. În final, invocând jurisprudența Curții, respectiv deciziile nr. 368 din 24 septembrie 2013 și nr. 765 din 15 iunie 2012, susține că aprecierea modului și a măsurii în care statul reușește să ducă la îndeplinire obligația de a asigura un nivel de trai decent trebuie să fie raportată la anumiți factori, nefiind posibilă stabilirea unui standard fix, imuabil.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile

procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 22 noiembrie 2012, având următorul cuprins:

— Art. 5 din Legea nr. 277/2010: „(1) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (1), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează până la 0,40 ISR inclusiv, cuantumul lunar al alocației este stabilit prin raportare la indicatorul social de referință, denumit în continuare ISR, după cum urmează:

- a) 0,1640 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,3280 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,4920 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,6560 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(2) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (1), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează peste 0,40 ISR și până la 1,06 ISR inclusiv, cuantumul alocației este stabilit după cum urmează:

- a) 0,1500 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,3000 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,4500 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,6000 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(3) Dacă din calculul în lei al alocației rezultă fracțiuni în bani, acestea se rotunjesc la un leu în favoarea beneficiarului.”

— Art. 6 din Legea nr. 277/2010: „(1) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (2), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează până la 0,40 ISR inclusiv, cuantumul lunar al alocației este stabilit prin raportare la indicatorul social de referință, după cum urmează:

- a) 0,214 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,428 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,642 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,856 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(2) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (2), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează peste 0,40 ISR și până la 1,06 ISR inclusiv, cuantumul alocației este stabilit după cum urmează:

- a) 0,204 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,408 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,612 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,816 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(3) Dacă din calculul în lei al alocației rezultă fracțiuni în bani, acestea se rotunjesc la un leu în favoarea beneficiarului.”

14. Dispozițiile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 277/2010, la care fac referire textele de lege supuse controlului de constituționalitate, prevăd că: „(1) Beneficiază de alocația prevăzută la art. 1 familia formată din soț, soție și copiii aflați în întreținerea acestora, care locuiesc împreună, denumită în continuare familie.

(2) Beneficiază de alocație și familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acesteia și care locuiesc împreună cu aceasta, denumită în continuare familie monoparentală.”

15. Potrivit art. 33¹ din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 6 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare, „Valoarea indicatorului social de referință este de 500 lei”.

16. Autorii excepției susțin că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor din Constituție cuprinse în art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 47 alin. (1) privind nivelul de trai, art. 49 alin. (1) și (2) care reglementează protecția copiilor și a tinerilor și art. 53 alin. (1) referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea,

autorii excepției au invocat și art. 18 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind limitarea folosirilor restrângerilor drepturilor, art. 16 alin. (3) din Declarația Universală a Drepturilor Omului potrivit căruia familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului, și art. 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, referitoare la restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute din cartă. Totodată, sunt invocate dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 7 martie 2014.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate — art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 — prevăd pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (1), respectiv pentru familia monoparentală prevăzută la art. 2 alin. (2), cuantumul lunar al alocației pentru susținerea familiei, diferențiat în funcție de numărul de copii și de venitul net mediu lunar pe membru de familie.

18. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 277/2010, Curtea constată că aceste dispoziții reglementează cuantumul lunar al alocației pentru sprijinirea familiei în ipoteza prevăzută la art. 2 alin. (2) din lege, și anume în ipoteza familiei monoparentale, adică „familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acesteia și care locuiesc împreună cu aceasta”. Or, în speță, dispozițiile art. 6 din Legea nr. 277/2010 nu se aplică, deoarece, așa cum reiese din actele dosarului, reclamantii împreună cu copiii lor formează o familie în sensul art. 2 alin. (1) din lege, pentru care cuantumul alocației este prevăzut la art. 5 din aceeași lege. Astfel, ținând cont de dispozițiile art. 29 alin. (1) teza finală din Legea nr. 47/1992, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 din Legea nr. 277/2010 nu are legătură cu soluționarea cauzei în cadrul căreia a fost invocată și, ca atare, este inadmisibilă.

19. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 277/2010, Curtea constată netemeinicia acesteia, pentru motivele care vor fi expuse în continuare.

20. Astfel, Curtea observă că dispozițiile Legii nr. 277/2010 instituie alocația pentru susținerea familiei ca formă de sprijin pentru familiile cu venituri reduse care au în creștere și îngrijire copii în vârstă de până la 18 ani. Potrivit art. 1 alin. (2) din lege, acordarea acestei alocații are ca scop completarea veniturilor familiilor în vederea asigurării unor condiții mai bune pentru creșterea, îngrijirea și educarea copiilor, precum și stimularea frecventării de către copiii de vârstă școlară, aflați în îngrijirea familiilor cu venituri reduse, a cursurilor unei forme de învățământ, organizate potrivit legii.

21. Beneficiară a acestei alocații este atât familia formată din soț, soție și copiii aflați în întreținerea acestora, care locuiesc împreună [art. 2 alin. (1)], cât și familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acesteia și care locuiesc împreună cu aceasta, denumită familie monoparentală [art. 2 alin. (2)].

22. Curtea constată că dreptul la alocația pentru sprijinirea familiei nu reprezintă un drept constituțional, care să fie prevăzut în Legea fundamentală, ci constituie una dintre măsurile de protecție socială instituite de stat prin lege în virtutea rolului de stat social, dar nenominalizate expres în Constituție.

23. Referitor la critica de neconstituționalitate raportată la prevederile art. 16 din Legea fundamentală, Curtea reține că în jurisprudența sa a stabilit că principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Totodată, prin Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Curtea a statuat că art. 16 din Constituție „vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi

și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui”.

24. De asemenea, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că o deosebire de tratament juridic este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, aceasta însemnând că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere (în acest sens, a se vedea hotărârile din 23 iulie 1968, 13 iunie 1979, 28 noiembrie 1984, 28 mai 1985, 16 septembrie 1996, 18 februarie 1999 și 6 iulie 2004, pronunțate în cauzele „Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, paragraful 10, *Marckx împotriva Belgiei*, paragraful 33, *Rasmussen împotriva Danemarcei*, paragrafele 35, 38, 40, *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, paragraful 72, *Gaygusuz împotriva Austriei*, paragraful 42, *Larkos împotriva Ciprului*, paragraful 29, respectiv *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, paragraful 24).

25. Totodată, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, statele beneficiază de o anumită marjă de apreciere în a decide dacă și în ce măsură diferențele între diversele situații similare justifică un tratament juridic diferit, iar scopul acestei marje variază în funcție de anumite circumstanțe, de domeniu și de context (în acest sens, a se vedea hotărârile pronunțate în cauzele „Aspecte privind regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, paragraful 10, *Gaygusuz împotriva Austriei*, paragraful 42, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, paragraful 24).

26. Aplicând aceste considerente la speța de față, Curtea reține că instituirea, prin lege, al aceluiași cuantum al alocației atât pentru familiile cu patru copii, cât și pentru familiile cu mai mult de patru copii nu contravine principiului egalității în fața legii, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, deoarece alocația pentru sprijinirea familiei nu reprezintă un drept fundamental, ci o măsură de protecție socială la latitudinea legiuitorului, neprevăzută expres în Constituție, astfel încât legiuitorul are o largă marjă de apreciere în stabilirea limitelor acestei alocații.

27. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 47 din Constituție privind nivelul de trai, prin Decizia nr. 417 din 3 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 26 iulie 2012, Curtea a arătat, în esență, că, referitor la măsurile de protecție socială instituite de stat prin lege în virtutea rolului de stat social, dar nenominalizate expres în Constituție, legiuitorul este liber să aleagă, în funcție de

politica statului, de resursele financiare, de prioritatea obiectivelor urmărite și de necesitatea îndeplinirii și a altor obligații ale statului consacrate deopotrivă la nivel constituțional, care sunt măsurile prin care va asigura cetățenilor un nivel de trai decent și să stabilească condițiile și limitele acordării lor. De asemenea, va putea dispune modificarea sau chiar încetarea acordării măsurilor de protecție socială luate, fără a fi necesar să se supună condițiilor art. 53 din Constituție, întrucât acest text constituțional privește numai drepturile consacrate de Legea fundamentală, iar nu și pe cele stabilite prin legi.

28. Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor, Curtea reține că și această susținere este neîntemeiată, deoarece, potrivit alin. (2) al acestei norme constituționale, statul acordă alocații pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copilului bolnav ori cu handicap, iar alte forme de protecție socială a copiilor și a tinerilor se stabilesc prin lege. Astfel, legiuitorul este liber să stabilească atât conținutul, cât și limitele de acordare a acestei alocații.

29. Curtea a mai analizat în jurisprudența sa și alte măsuri de protecție socială, de exemplu natura indemnizației lunare pentru creșterea copilului, prin Decizia nr. 616 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 noiembrie 2015, prin care a reținut, la paragraful 14, că indemnizația pentru creșterea copilului constituie o măsură concretă de protecție socială, fiind dreptul exclusiv al legiuitorului să stabilească modalitatea de acordare a acesteia, fără a aduce atingere existenței dreptului în sine.

30. Când privește dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală, Curtea observă că acestea nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu ne aflăm în ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată.

31. În final, pentru aceleași argumente, Curtea reține că este neîntemeiată și critica raportată la art. 20 din Constituție, referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, prin raportare la art. 16 alin. (3) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

32. În ceea ce privește invocarea art. 18 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind limitarea folosirii restrângerilor drepturilor și art. 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, referitoare la restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute în Cartă, Curtea constată că acestea nu au incidență în cauză, de vreme ce nu s-a constatat restrângerea exercițiului unui drept recunoscut de Convenție sau de Cartă.

33. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, excepție ridicată de Dan Cristian Chiș și Sorina Elena Chiș în Dosarul nr. 7.215/63/2015 al Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că dispozițiile art. 5 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 180

din 21 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ și ale art. 3 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, excepție ridicată de Gerald Corneliu Gorduna în Dosarul nr. 4.128/300/2005 al Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 549 D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca devenită inadmisibilă, ca urmare a pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 586 din 13 septembrie 2016.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 20 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.128/300/2005, **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. g) din același act normativ și ale art. 3 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale**, excepție ridicată de Gerald Corneliu Gorduna într-o cauză având are ca obiect, printre altele, stabilirea vinovăției autorului excepției pentru săvârșirea infracțiunii de înșelăciune, prevăzută la art. 215 alin. (3) din Codul penal din 1969.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că, în prezenta cauză, partea civilă s-a constituit în această calitate în urmă cu 20 de ani, sub imperiul Codului penal din 1969, conform căruia împlinirea prescripției răspunderii penale nu avea ca efect lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, dar că, prin intrarea în vigoare a dispozițiilor criticate, acțiunea sa civilă este lăsată nesoluționată, fiind obligată să promoveze o nouă acțiune civilă la o instanță civilă. Se susține că, pentru aceste motive, textele criticate încalcă principiul previzibilității legii penale și dreptul la un proces echitabil.

6. **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. Se arată că, în cazul constatării intervenirii prescripției răspunderii penale, conform dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală coroborate cu prevederile art. 16 alin. (1) lit. f) din același cod, instanța de judecată este obligată să lase nesoluționată acțiunea civilă. Or, chiar dacă partea vătămată are

deschisă calea acțiunii civile, după lăsarea nesoluționată a acțiunii civile de către instanța de judecată, tot se pune problema încălcării dreptului la un proces echitabil, având în vedere durata mare de timp în care instanțele naționale se pronunță asupra cererilor de acordare a despăgubirilor civile. Se arată că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, durata termenului rezonabil de soluționare a acțiunilor civile începe să curgă de la data formulării cererii de acordare a despăgubirilor. Or, cum formularea unei astfel de cereri are loc, de regulă, imediat după săvârșirea faptelor, lăsarea nesoluționată a acțiunii civile după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale aduce atingere dreptului la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, prevăzut la art. 21 alin. (3) din Constituție și art. 6 din Convenție. Sunt invocate hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului, din 2 octombrie 2008, 22 ianuarie 2009 și 19 noiembrie 2009, pronunțate în cauzele *Atanasova împotriva Bulgariei*, *Tonchev împotriva Bulgariei* și *Dinchev împotriva Bulgariei*, prin care instanța europeană a reținut că nesoluționarea laturii civile în cazul prescripției răspunderii penale a încălcat dreptul de acces la justiție al reclamantului.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 690 din 20 octombrie 2015, considerându-se că este aplicabilă *mutatis mutandis* și în prezenta cauză.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, cu referire la cele ale art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ, sunt neconstituționale, întrucât încalcă prevederile art. 16 alin. (1), art. 20 și art. 21 alin. (3) din Constituție, precum și dispozițiile art. 6 din Convenție. Se arată, în acest sens, că lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală în cazul constatării intervenirii prescripției determină partea civilă să se adreseze unei instanțe civile pentru soluționarea pretențiilor sale. Se susține că, în acest fel, dispozițiile legale criticate determină prelungirea nejustificată a procedurii de reparare a prejudiciilor create prin săvârșirea faptelor prevăzute de legea penală, în privința cărora a intervenit prescripția răspunderii penale, și că această prelungire încalcă standardul termenului rezonabil de soluționare a cauzelor, specific dreptului la un proces echitabil, transformând, totodată, dreptul părții civile într-un drept teoretic și iluzoriu.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, conform încheierii de sesizare, prevederile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la cele ale art. 16 alin. (1) lit. g) din același act normativ și ale art. 3 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte

normative care cuprind dispoziții procesual penale. Din analiza excepției de neconstituționalitate, Curtea reține, însă, că sunt criticate, în realitate, prevederile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ, în ceea ce privește lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în cazul încetării procesului penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale care, la data invocării excepției de neconstituționalitate, aveau următorul cuprins:

— Art. 16 alin. (1) lit. f): „Acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare, iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă: [...] f) a intervenit amnistia sau prescripția, decesul suspectului ori al inculpatului persoană fizică sau s-a dispus radierea suspectului ori inculpatului persoană juridică; [...]”;

— Art. 25 alin. (5): „În caz de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi, lit. e), f), g), i) și j), precum și în cazul prevăzut de art. 486 alin. (2), instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă.”

13. Dispozițiile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală au fost modificate succesiv prin art. II pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016, și art. II pct. 1 din Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 92 din 1 februarie 2017. Ulterior, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2017 a fost abrogată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 5 februarie 2017, astfel încât, în prezent, prevederile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală au următorul cuprins: „În caz de achitare a inculpatului sau de încetare a procesului penal, în baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi, lit. e), f), i) și j), în caz de încetare a procesului penal ca urmare a retragerii plângerii prealabile, precum și în cazul prevăzut de art. 486 alin. (2), instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă”.

14. Având în vedere cele reținute de către Curtea Constituțională prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea reține ca obiect al prezentei excepții de neconstituționalitate prevederile art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ în ceea ce privește lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în cazul încetării procesului penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale, în forma în vigoare la data sesizării instanței de contencios constituțional.

19. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ, în ceea ce privește lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în cazul încetării procesului penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale, excepție ridicată de Gerald Corneliu Gorduna în Dosarul nr. 4.128/300/2005 al Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 21 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

15. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 11 alin. (2) referitoare la dreptul internațional și dreptul intern, art. 20 alin. (2) cu privire la tratatele internaționale privind drepturile omului și art. 21 alin. (3) referitoare la dreptul la un proces echitabil, precum și dispozițiilor art. 6 și 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la dreptul la un proces echitabil și la legalitatea incriminării.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 586 din 13 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.001 din 13 decembrie 2016, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală, cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, și a constatat că acestea sunt neconstituționale în ceea ce privește lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în cazul încetării procesului penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale.

17. Potrivit prevederilor art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”. Întrucât încheierea de sesizare a Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate a fost pronunțată pe data de 20 aprilie 2016, iar constatarea neconstituționalității textului criticat a intervenit, prin pronunțarea și publicarea Deciziei nr. 586 din 13 septembrie 2016, după data încheierii anterior referite, urmează ca excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. f) din același act normativ, în ceea ce privește lăsarea ca nesoluționată a acțiunii civile de către instanța penală, în cazul încetării procesului penal, ca urmare a intervenirii prescripției răspunderii penale să fie respinsă ca devenită inadmisibilă (a se vedea Decizia nr. 531 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 din 12 februarie 2014).

18. Potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție, în procesul de aplicare și interpretare a legislației incidente în cauză, instanța de judecată urmează să respecte Decizia Curții Constituționale nr. 586 din 13 septembrie 2016, atât sub aspectul dispozitivului, cât și al considerentelor pe care acesta se sprijină. Prin urmare, chiar dacă, potrivit art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă ca devenită inadmisibilă, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, în temeiul deciziei anterior menționate prin care s-a admis excepția, prezenta decizie poate constitui motiv al unei cereri de revizuire, cu respectarea dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală și a Deciziei Curții Constituționale nr. 126 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 11 martie 2016.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 232

din 6 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepția ridicată de Elena Zorilă, Silviea Preda, Niculae Preda, Mariana Preda și Iulian Preda, în Dosarul nr. 23.139/299/2015 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și care formează obiectul Dosarului nr. 452D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 470D/2016 și 473D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi legale, excepție ridicată de Elena Zorilă în Dosarul nr. 111.172/299/2015 al Judecătoriei Sectorului 1 București și de Maria Vlădescu în Dosarul nr. 102.472/299/2015 al aceleiași instanțe judecătorești.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Magistratul-asistent relevă asupra faptului că, la dosare, partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a depus note scrise prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

6. Având în vedere obiectul identic al excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor

nr. 470D/2016 și nr. 473D/2016 la Dosarul nr. 452D/2016, care a fost primul înregistrat.

7. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public care invocă jurisprudența, în materie, a Curții Constituționale și pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

8. Prin Încheierea din 10 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 23.139/299/2015, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Elena Zorilă, Silviea Preda, Niculae Preda, Mariana Preda și Iulian Preda cu prilejul soluționării apelului împotriva Sentinței civile nr. 10.318 din 28 mai 2015, pronunțată de Judecătoria sectorului 1 București într-o cauză având ca obiect contestație la executare, suspendarea executării și întoarcerea executării.

9. Prin Sentința civilă nr. 3.499 din 29 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 111.172/299/2015, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Elena Zorilă într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

10. Prin Sentința civilă nr. 490 din 19 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 102.472/299/2015, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10 și art. 11 alin. (3) din Legea nr. 164/2014.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Maria Vlădescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii arată, în esență, că prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 164/2014 încalcă flagrant principiul constituțional al neretroactivității legii prin aplicarea sa discreționară tuturor cauzelor, indiferent că unele dintre acestea se aflau pe rolul

instanțelor judecătorești cu mult timp înainte de intrarea în vigoare a actului normativ menționat. Neretroactivitatea legii civile reprezintă o garanție pentru protecția drepturilor omului în fața legii, iar în situația creată de aceste prevederi legale se încalcă și autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești pronunțate înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2014. Prin urmare, ori de câte ori o lege nouă modifică starea legală anterioară cu privire la anumite raporturi, toate efectele susceptibile a se produce din raportul anterior, dacă s-au realizat înainte de intrarea în vigoare a legii celei noi, nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii legi, care trebuie să respecte suveranitatea legii anterioare. Astfel, era necesar ca Legea nr. 164/2014 să prevadă suspendarea procedurilor de executare silită care ar fi fost începute după data intrării în vigoare a acestei legi.

12. De asemenea se susține că noua modalitate de despăgubire stabilită de Legea nr. 164/2014 încalcă art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât persoanele îndreptățite la despăgubiri, aflate practic în aceeași situație, beneficiază de un tratament diferit și de o modalitate diferită de gestionare a dosarelor de despăgubiri față de cele ale căror dosare au fost soluționate sub imperiul legii vechi. În mod evident, unele persoane vor fi mai avantajate (cei care și-au încasat despăgubirile astfel cum prevedeau legile nr. 9/1998, nr. 290/2003 și nr. 393/2006 eşalonat, în două tranșe, pe parcursul a doi ani consecutivi), iar altele, dezavantajate, pentru că nu li se poate garanta că vor mai fi despăgubite. Prin dispozițiile legale criticate, legiuitorul a acordat atât Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, cât și Ministerului Finanțelor Publice o imunitate, deoarece a suspendat orice procedură de executare pe o perioadă de cinci ani. În această situație, persoanele îndreptățite în dosarele de despăgubiri nu mai au la îndemână nicio modalitate judiciară de a constrânge statul să plătească despăgubirile. În aceste condiții, timp de cinci ani, persoanele îndreptățite în dosarele de despăgubiri nu pot acționa împotriva statului, care de peste 15 ani dă dovadă numai de pasivitate și de dezinteres față de drepturile cetățenilor săi, beneficiari ai unor drepturi stabilite poate încă din anul 2000.

13. Invocând aspecte din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în privința dreptului la respectarea bunurilor, autorii susțin că persoanele îndreptățite la despăgubiri sunt titularile unui drept de creanță, suficient de bine stabilit, pentru a beneficia de protecția art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar condiționarea efectuării plății de „existența disponibilităților financiare” este neconformă cu prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Această condiționare reprezintă o condiție pur potestativă ce afectează obligația de plată a statului român și constituie prin aceasta o ingerință vădit disproporționată în dreptul de proprietate al persoanelor îndreptățite.

14. Totodată, autorii susțin că o nouă reeșalonare a plății despăgubirilor încalcă termenul rezonabil prevăzut ca atare în art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Or, statul român nu face nimic altceva decât să amâne, la nesfârșit, îndeplinirea unor obligații stabilite în sarcina sa, prin acte normative în vigoare. În susținerea criticilor de neconstituționalitate invocă Decizia Curții Constituționale nr. 528 din 12 decembrie 2013.

15. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă** consideră că prevederile art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 nu contravin dispozițiilor art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1) și art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 14 din 19 ianuarie 2016.

16. **Judecătoria Sectorului 1 București**, în Dosarul nr. 470D/2015, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În Dosarul nr. 473D/2015, opinia Judecătoriei Sectorului 1 București este că, deși ingerința în asigurarea respectării dreptului persoanelor beneficiare ale hotărârilor la executarea creanței constând în eşalonarea și plata de către Ministerul Finanțelor, instituită de Legea nr. 164/2014 ar

răspunde unui interes general, această măsură se vedește a fi disproporționată și nejustificată, de natură a aduce atingere dreptului de proprietate privată. Astfel, chiar dacă, în general, o reducere sau o eşalonare a creanței nu este de natură a aduce atingere dreptului în sine, în concret, raportat la comportamentul nediligent al autorității, această perioadă de suspendare prelungește din nou, în mod nejustificat aducerea la îndeplinire a obligației de plată, în condițiile în care actele normative anterioare de prelungire au fost declarate neconstituționale. Așadar, instanța apreciază că măsura schimbării titularului obligației de plată și reeșalonarea reglementată de Legea nr. 164/2014 constituie mecanisme formale de reluare a rațiunii care a stat la baza Legii nr. 165/2013 ale căror prevederi au fost declarate neconstituționale și, prin urmare, constituie o ingerință nejustificată și disproporționată, fiind astfel de natură a aduce atingere dreptului de proprietate reglementat de art. 44 din Constituție.

17. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

18. **Guvernul** consideră că excepțiile de neconstituționalitate sunt neîntemeiate, sens în care invocă jurisprudența în materie, a Curții Constituționale, spre exemplu, deciziile nr. 855 din 10 decembrie 2015 și nr. 14 din 19 ianuarie 2016.

19. **Avocatul Poporului** își menține punctul de vedere comunicat anterior în dosarele Curții Constituționale nr. 1.123D/2015 și nr. 1.173D/2015, apreciind că normele legale criticate sunt constituționale, întrucât nu neagă dreptul beneficiarilor la plata despăgubirilor, ci instituie aplicarea unui nou sistem de acordare a acestora. Stabilirea unor noi termene ar putea fi echivalente cu ingerințe din partea legiuitorului în materia dreptului de proprietate privată, însă, acestea răspund exigențelor de legalitate și proporționalitate între interesele generale și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale indivizilor.

20. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepțiilor de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și ale Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosare, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

22. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014. Prevederile de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 10: „(1) *Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eşalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.*

(2) Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. c) și d) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu anul următor emiterii deciziilor de validare.

(3) Plata sumelor de bani stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile sau, în cazul proceselor începute după data de 15 februarie 2013, rămase definitive, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se efectuează în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.

(4) Sumele neplătite, aferente hotărârilor judecătorești prevăzute la alin. (3) și actelor administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b), se actualizează cu indicele de creștere a prețurilor de consum pentru perioada de la momentul rămânerii irevocabile/definitive, respectiv al emiterii acestora, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, și constituie obligații de plată, în tranșe, în condițiile prezentei legi. Actualizarea sumei se face prin decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Sumele aferente actelor administrative prevăzute la art. 9 lit. c) se actualizează prin decizia de validare cu indicele de creștere a prețurilor de consum, pentru perioada de la momentul emiterii hotărârilor până la data intrării în vigoare a prezentei legi, și constituie obligații de plată, în tranșe, în condițiile prezentei legi.

(6) Pentru fiecare tranșă anuală, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite un titlu de plată. Titlul de plată, în original, se comunică, în cel mult 5 zile de la emiterie, Ministerului Finanțelor Publice și persoanelor îndreptățite.

(7) Cuantumul unei tranșe anuale nu poate fi mai mic de 20.000 lei. În cazul în care suma ce trebuie plătită este mai mică decât 20.000 lei, aceasta va fi achitată integral, într-o singură tranșă.”;

— Art. 11: „(1) Plata sumelor stabilite prin titlurile de plată se efectuează de către Ministerul Finanțelor Publice, în termen de cel mult 180 de zile de la data emiterii acestora.

(2) Procedura de plată se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice, până la data de 31 decembrie 2014, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Orice procedură de executare silită se suspendă de drept, până la împlinirea termenelor la care devin scadente obligațiile de plată prevăzute în titlurile de plată emise conform art. 10 alin. (6).”

23. În opinia autorilor excepției, textele de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi și art. 44 alin. (1) și (2) privind dreptul de proprietate privată.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 au mai format obiect al controlului de constituționalitate exercitat prin prisma unor critici similare, iar Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiate, excepțiile de neconstituționalitate. În acest sens sunt, spre exemplu, Decizia nr. 120 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 384 din 20 mai 2016, Decizia nr. 248 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 666 din data de 30 august 2016, și Decizia nr. 426 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 865 din 31 octombrie 2016.

25. Curtea Constituțională a statuat, în esență, că recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, prevederile legale criticate, care instituie reguli privind plata despăgubirilor, nu au caracter retroactiv. Totodată, Curtea a observat că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014.

26. Curtea a mai reținut că mecanismul eșalonării plății, ca modalitate de executare, poate fi considerat ca fiind în concordanță cu considerentele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate (a se vedea,

în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015). Curtea a constatat că prevederile art. 10 din Legea nr. 164/2014 îndeplinesc aceste condiții, stabilind un termen de 5 ani pentru eșalonarea plății, precum și obligația de actualizare a sumelor neplătite cu indicele de creștere a prețurilor de consum. Măsura instituită de reeșalonare a unor debite ale statului pe o durată de 5 ani poate fi considerată, așadar, de natură a menține un just echilibru între interesele debitorului — stat și cele ale creditorului — persoană îndreptățită la despăgubiri, de vreme ce persoana îndreptățită nu suportă o sarcină disproporționată și excesivă în privința dreptului său de a beneficia de despăgubirile acordate prin lege.

27. Eșalonarea pe o perioadă de 5 ani a plății sumelor reprezentând despăgubiri fiind o măsură de natură a păstra un just echilibru între interesele persoanelor îndreptățite la despăgubire și interesul general al colectivității urmărește principiile stabilite în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel încât nu se poate considera că, prin această măsură, statul afectează esența dreptului de proprietate privată al beneficiarilor de despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003.

28. Referitor la invocarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane care au beneficiat de plata despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014 nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

29. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a soluției legislative de suspendare de drept a oricărei proceduri de executare silită, până la împlinirea termenelor la care devin scadente obligațiile de plată prevăzute în titlurile de plată, Curtea a reținut că această măsură este necesară pentru a se putea realiza scopul avut în vedere de legiuitor, respectiv finalizarea procesului de despăgubire a tuturor cetățenilor români siliți să își abandoneze bunurile în teritorii cedate de România prin tratate internaționale, în contextul în care, în prezent, sunt declanșate proceduri individuale de executare silită, care, în mod inevitabil, au ca efect blocaje în funcționarea instituțiilor publice cu atribuții în materie și care duc la soluționarea selectivă a dosarelor pentru un număr mic de beneficiari. Lipsa de intervenție în acest sens ar avea ca rezultat imposibilitatea plății în ordine cronologică a despăgubirilor și plata de cheltuieli accesorii drepturilor convenite, împovăraătoare pentru statul român, în condițiile în care acesta este preocupat de menținerea echilibrului bugetar.

30. Totodată, referitor la invocarea Deciziei Curții Constituționale nr. 528 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 63 din 24 ianuarie 2014, Curtea a reținut că soluția și considerentele acestei decizii nu pot fi aplicate *mutatis mutandis* la soluția legislativă criticată. Astfel, prin decizia menționată, instanța de contencios constituțional a statuat că instituirea unui termen de 10 ani pentru executarea unei creanțe asupra statului „nu satisface exigențele unui termen rezonabil, care să asigure deplina valorificare a dreptului de creanță, constituind o ingerință disproporționată asupra dreptului”. Or, prin Legea nr. 164/2014, legiuitorul, preocupat de finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003, a înțeles să confere eficacitate dreptului de proprietate al persoanelor îndreptățite la obținerea de despăgubiri, instituind un termen de 5 ani pentru plata despăgubirilor (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 426 din 21 iunie 2016, precitată).

31. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței instanței de contencios constituțional, soluția pronunțată de Curtea Constituțională, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Elena Zorilă, Silviea Preda, Nicolae Preda, Mariana Preda și Iulian Preda, în Dosarul nr. 23.139/299/2015 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă, de Elena Zorilă în Dosarul nr. 111.172/299/2015 al Judecătorei Sectorului 1 București și de Maria Vlădescu în Dosarul nr. 102.472/299/2015 al aceleiași instanțe judecătorești și constată că prevederile 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a V-a civilă și Judecătorei Sectorului 1 București și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**pentru aprobarea Protocolului de amendare,
semnat la București la 4 noiembrie 2015 și la Sofia
la 14 decembrie 2015, a Protocolului dintre
Ministerul Apărării Naționale din România
și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria
privind pregătirea personalului militar și civil pe bază
de reciprocitate, semnat la Sofia la 29 martie 2000**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 20 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Protocolul de amendare, semnat la București la 4 noiembrie 2015 și la Sofia la 14 decembrie 2015, a Protocolului dintre Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria privind pregătirea personalului militar și civil pe bază de reciprocitate, semnat la Sofia la 29 martie 2000, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 817/2000.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
Ministrul apărării naționale,
Adrian Țuțuianu
Ministrul afacerilor externe,
Teodor-Viorel Meleșcanu

București, 6 iulie 2017.
Nr. 474.

PROTOCOL DE AMENDARE**a Protocolului dintre Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria privind pregătirea personalului militar și civil pe bază de reciprocitate, semnat la Sofia la 29 martie 2000**

Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria, denumite în continuare *părți contractante*,

luând în considerare prevederile Protocolului dintre Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria privind pregătirea personalului militar și civil pe bază de reciprocitate, semnat la Sofia la 29 martie 2000, denumit în continuare „*Protocol*”, au convenit să amendeze protocolul după cum urmează:

ARTICOLUL I

Titlul protocolului se va modifica și va avea următorul conținut:

„P R O T O C O L

între Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Republica Bulgaria privind cooperarea în domeniul pregătirii personalului militar și civil”

ARTICOLUL II

(1) La articolul 2 alineatul 1, teza a doua se modifică și va avea următorul conținut:

„Programul de cooperare cuprinde: număr curent, instituția militară de învățământ, formele de studii și denumirea cursului, costurile cursului pentru fiecare participant, data începerii școlarizării, numărul de locuri, durata studiilor (luni, zile) și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească cursanții”.

(2) Articolul 3 se modifică și va avea următorul conținut:

„Fiecare parte contractantă va suporta toate cheltuielile implicate de participarea personalului propriu la cursurile organizate în instituții militare de învățământ ale celeilalte părți contractante, conform celor convenite în programul de cooperare.”

(3) La articolul 4, alineatul 2 se modifică și va avea următorul conținut:

„(2) Partea contractantă care trimite la studii va asigura prezența cursanților la pregătire în instituțiile militare de învățământ, la termenele indicate în programul de cooperare, precum și întoarcerea cursanților din concediu înainte de începerea cursurilor.”

(4) La articolul 7, alineatul 1 se elimină, iar alineatele rămase se renumerează corespunzător.

ARTICOLUL III

Prezentul protocol de amendare va intra în vigoare la data ultimei notificări prin care părțile contractante se informează reciproc în scris despre îndeplinirea procedurilor legale interne necesare pentru intrarea acestuia în vigoare.

Semnat la București la 4 noiembrie 2015 și la Sofia la 14 decembrie 2015, în două exemplare originale, fiecare dintre ele în limbile română, bulgară și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul unor diferențe de interpretare, textul în limba engleză va prevala.

PENTRU MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
DIN ROMÂNIA

General-maior **Marian Tase**,
Șeful Direcției management resurse umane

PENTRU MINISTERUL APĂRĂRII
DIN REPUBLICA BULGARIA

Anton Lastardjiev
Șeful Direcției resurse umane

Documentul este conform cu originalul.

Șeful Direcției cooperare internațională în domeniul apărării,
colonel **Adrian Bulea**

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN

pentru modificarea Normelor metodologice privind utilizarea și completarea ordinului de plată pentru Trezoreria Statului (OPT), aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 246/2005

În temeiul prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului
Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. I. — Normele metodologice privind utilizarea și completarea ordinului de plată pentru Trezoreria Statului (OPT), aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 246/2005, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 206 din 10 martie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5 litera k), punctul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„9. pentru plățile menționate la lit. j) pct. 9 se înscrie:

9.1. codul de identificare fiscală al beneficiarului sumei, în situația în care beneficiarul sumei este înregistrat fiscal în România;

9.2. codul de identificare fiscală al centralei instituției de credit din România la care beneficiarul sumei își are deschis

contul sau codul de identificare fiscală atribuit Trezoreriei Statului (8609468), în situația în care beneficiarul sumei nu este înregistrat fiscal în România;”.

2. La articolul 5 litera p), a doua liniuță se modifică și va avea următorul cuprins:

„— pentru celelalte categorii de plăți se înscrie natura economică a plății (de exemplu: «transfer sold»), iar în cazul plăților către beneficiari care nu sunt înregistrați fiscal în România se pot înscrie și alte informații (de exemplu, codul de identificare fiscală al acestora din țara în care sunt înregistrați fiscal);”.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,

Ionuț Mișa

București, 7 iulie 2017.

Nr. 983.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 18

din 30 mai 2017

Dosar nr. 977/1/2017

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției penale a
Înaltei Curți de Casație și Justiție,
președintele completului

Geanina Cristina Arghir — judecător la Secția penală

Silvia Cerbu — judecător la Secția penală

Rodica Cosma — judecător la Secția penală

Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală

Valentin Horia Șelaru — judecător la Secția penală

Ioana Bogdan — judecător la Secția penală

Simona Daniela Encean — judecător la Secția penală

Florentina Dragomir — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția I penală, în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „*Dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub*

supravegherea Băncii Naționale a României, este sau nu funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal.”

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 27⁴ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată a participat doamna Mirela Cojocaru, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁵ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de

Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna Marinela Mincă, procuror-șef al Biroului de reprezentare, Serviciul judiciar penal, Secția juridică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că s-au transmis puncte de vedere asupra chestiunii de drept de către Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș și Curtea de Apel Timișoara, care, după caz, au făcut referire și la opiniile unora dintre instanțele arondate, de către Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și de către apelanții-inculpați H.R.E., D.R.M., S.D.D.M., N.T. și apelanta-parte civilă B.R.S. — S.A.

În continuare, a arătat că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, care a fost comunicat părților, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

A mai referat că, în cadrul Secției judiciare — Serviciul judiciar penal al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii, vizând această problemă de drept, astfel cum rezultă din Adresa Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 947/C/974/III-5/2017, și că Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a depus concluzii scrise.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a acordat cuvântul asupra eventualelor cereri sau chestiuni prealabile și, constatând că nu sunt alte cereri sau excepții de formulat, a solicitat procurorului să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

Reprezentantul Ministerului Public a susținut punctul de vedere exprimat în scris, în sensul că sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept deduse judecării, este admisibilă, întrucât sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, în sensul că instanța de trimitere este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță și solicită dezlegarea de principiu a unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective.

În ceea ce privește fondul problemei de drept supuse dezlegării, a menționat că, pentru ca o persoană să fie funcționar public în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal, trebuie îndeplinite cumulativ trei condiții: persoana să exercite un serviciu de interes public, îndeplinirea respectivului serviciu public să fie supusă unui control sau unei supravegheri, iar controlul și/sau supravegherea să fie exercitate de către o autoritate publică.

Referitor la prima condiție invocată, apreciază că incidența acesteia ține de sfera atribuțiilor unei persoane și se verifică prin raportare la definiția dată sintagmei „serviciu public” în dreptul administrativ, respectiv în dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. m) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, text potrivit căruia serviciul public presupune o activitate organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public.

În acest context, apreciază că publicizarea dreptului bancar este rezultatul interesului deosebit pe care îl manifestă pentru orice stat desfășurarea unei activități bancare de către instituțiile de credit, aspect dedus din regimul de autorizare, de reglementare, de supraveghere prudențială pe care îl exercită

asupra acestor subiecte de drept Banca Națională a României, instituție publică independentă, din caracterul imperativ al normelor care alcătuiesc ansamblul dispozițiilor normative incidente în domeniul bancar și din monopolul instituit în privința desfășurării activității bancare derulate de aceste unități de credit, justificat de necesitatea conferirii unei siguranțe clienței, ceea ce presupune ca activitatea bancară să se deruleze doar prin intermediul unor entități care prezintă încredere.

Prin serviciile prestate de unitățile bancare se urmărește satisfacerea unei nevoi de interes general a membrilor societății, fapt care impune concluzia că funcționarul bancar prestează un serviciu de interes public.

Cu privire la cea de-a doua condiție, apreciază că aceasta este îndeplinită, în ipoteza enunțată de către instanța de trimitere, față de împrejurarea că băncile sunt persoane juridice române ce își desfășoară activitatea în baza autorizației emise de Banca Națională a României, se supun reglementărilor și ordinelor acesteia, au obligația de a permite accesul funcționarilor Băncii Naționale a României sau al auditorilor independenți pentru efectuarea de inspecții și de a pune la dispoziția acestora evidențe, conturi, operațiuni și să furnizeze orice date, documente ce privesc administrarea, contul intern, operațiunile băncii, context în care Banca Națională a României poate să aplice orice fel de sancțiuni, ce pot cumula, în situații grave, chiar cu retragerea autorizației băncii. Aceste aspecte au fost prevăzute succesiv atât în actele normative aferente activității bancare, cât și în cele ce au reglementat, în timp, statutul Băncii Naționale a României.

Referitor la cea de-a treia condiție impusă de art. 175 alin. (2) din Codul penal, consideră că Banca Națională a României poate fi calificată ca o autoritate centrală autonomă, conform art. 116 alin. (2) din Constituția României, activitatea sa fiind reglementată de dispozițiile unei legi organice. Atât Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, cât și Legea nr. 443/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 58/1998 privind activitatea bancară au fost legi organice. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, care a abrogat Legea nr. 58/1998, a fost adoptată de către Guvernul României în temeiul dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Constituția României, legea de abilitare fiind adoptată de Parlamentul României cu majoritatea cerută pentru legile organice. Și Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar este o lege organică. De altfel, acest act normativ, care implementează Directiva nr. 59/2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1.093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului, consacră expres împrejurarea că Banca Națională a României este autoritate de rezoluție pentru instituțiile de credit.

În cuprinsul acestui act normativ, autoritatea de rezoluție este definită ca o autoritate publică administrativă sau autorități investite cu competențe administrative publice.

Dat fiind caracterul organic al legilor de desfășurare a activității bancare, ce au ca motiv faptul că activitatea bancară se desfășoară de Banca Națională a României și de celelalte bănci, este evident că Banca Națională a României este o autoritate publică autonomă, a cărei activitate este reglementată prin lege organică, care desfășoară o activitate de control și supraveghere asupra unităților de credit, astfel încât persoanele care își desfășoară activitatea în cadrul lor sunt funcționari publici în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Apreciază relevante în cauză și considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 790/2016 și nr. 489/2016, care au analizat incidența art. 175 alin. (2) din Codul penal, reținându-se

că, pentru ca o persoană să fie considerată funcționar public, este suficient să își desfășoare activitatea în cadrul unei persoane juridice care este supusă controlului și supravegherii unei autorități publice, nefiind necesar ca fiecare dintre aceste persoane să fie ea însăși supusă unui control sau unei supravegheri.

Față de cele expuse, apreciază că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 9 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 61.261/3/2010, Curtea de Apel București — Secția I penală a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept: *„Dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este sau nu funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal.”*

II. Expunerea succintă a cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 61.261/3/2010 al Curții de Apel București — Secția I penală

Prin Rechizitoriul nr. 34/D/P/2010 din data de 15 decembrie 2010 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — D.I.I.C.O.T — Structura Centrală, s-a dispus:

1. Trimiterea în judecată a inculpatului N.T. pentru săvârșirea infracțiunilor de delapidare în formă continuată cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art. 215¹ alin. 1 și 2 din Codul penal și asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal, cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal și art. 41 alin. 2 din Codul penal, a inculpaților A.C., B.L., H.R.E. și S.D.D.M. pentru săvârșirea infracțiunilor de complicitate la delapidare, prevăzută de art. 26 din Codul penal raportat la art. 215¹ alin. 1 și 2 din Codul penal și asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal, precum și a inculpatului N.C. pentru săvârșirea infracțiunilor de complicitate la delapidare, prevăzută de art. 26 din Codul penal raportat la art. 215¹ alin. 1 și 2 din Codul penal, fals în înscrisuri oficiale, prevăzută de art. 288 din Codul penal, asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal, cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal.

2. Punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpaților D.R.M. și T.V. pentru săvârșirea infracțiunilor de delapidare, prevăzută de art. 215¹ alin. 1 și 2 din Codul penal și asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal, cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal, a inculpatului A.C. pentru săvârșirea infracțiunilor de înșelăciune, prevăzută de art. 215 alin. 1 și 3 din Codul penal, și asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal, cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal și a inculpatului H.C.N. pentru săvârșirea infracțiunilor de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută de art. 248 din Codul penal raportat la art. 248¹ din Codul penal și asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal, cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal.

Sub aspectul situației de fapt, s-a reținut că în cursul anului 2001 inculpatul N.T., în calitate de președinte al B.R.S. — S.A., ajutat de inculpații A.C., în calitate de director al Sucursalei Municipiului București a B.R.S. — S.A., B.L., în calitate de șef serviciu plasament al S.C. A. — S.A., H.R.E., în calitate de

președinte al S.C. A. — S.A., S.D.D.M., în calitate de director general al S.C. A. — S.A. și N. C., în calitate de director general la S.C. S. — S.A., a folosit și a traficat sume importante de bani aflate în patrimoniul B.R.S. — S.A., în interesul său ori pentru altul, operațiuni concretizate în producerea de prejudicii materiale, așa cum au fost expuse în rechizitoriul, faptă cu consecințe deosebit de grave. Totodată, în calitate de președinte al B.R.S. — S.A., a desființat depozitele colaterale ale S.C. A.A.R. — S.A., constituite în valută la B.R.S. — S.A., în sumă de 4 milioane USD, fără acordul titularului, și a folosit aceste depozite în alte scopuri decât cele pentru care au fost constituite.

Inculpatul H.C.N., în calitate de director general al S.C. A. — S.A., și-a îndeplinit, cu știință, în mod defectuos, atribuțiile de serviciu, cu ocazia încheierii unui contract de garanție reală cu S.C. C. G. — S.R.L. Deva (Contractul nr. 16 din 1 februarie 2001), în baza căruia a avalizat, fără protest, în numele S.C. A. — S.A., un număr de 5 bilete la ordin, în valoare de 1 milion USD fiecare, fără a solicita și primi acordul A.G.A.

Inculpatele D.R.M., în calitate de vicepreședinte al B.R.S. — S.A. și T.V., în calitate de director economic al B.R.S. — S.A., au folosit și traficat suma de 165 miliarde lei către B.R.S. Sucursala Municipiului București, iar de aici în contul S.C. G.N. — S.A. București, în scopul obținerii unui folos, fără ca operațiunea să aibă la bază documente justificative și de plată.

Inculpatul A.C., în calitate de administrator și asociat unic în cadrul S.C. C.G.I. — S.R.L. (în prezent S.C. R. — S.R.L.) a indus și a menținut în eroare pe reprezentanții B.R.S. — S.A., cu ocazia încheierii contractului de credit în valoare de circa 30 miliarde lei, prin prezentarea, în mod nereal, a situației financiare a societății respective și a scopului în care urma să fie folosit creditul care ulterior nu a mai fost restituit, având drept consecință executarea garanțiilor constituite de S.C. A.A.R. — S.A.

Totodată, în sarcina inculpaților N.T., A.C., B.L., H.R.E., S.D.D.M., N.C., H.C.N., D.R.M., T.V. și A.C. s-a reținut și săvârșirea infracțiunii de asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, faptă prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal din 1969, constând în aceea că aceștia au acționat în baza unei rezoluții infracționale comune, într-o perioadă determinată și într-un scop unic, acela de a săvârși infracțiuni.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Tribunalului București, Secția I penală care, prin Sentința penală nr. 764 din data de 11 mai 2015, pronunțată în Dosarul penal nr. 61.261/3/2010, a dispus, în ceea ce privește latura penală, în temeiul art. 386 din Codul de procedură penală cu aplicarea art. 5 din Codul penal, schimbarea încadrării juridice date faptelor reținute în actul de sesizare a instanței, din infracțiunile de delapidare cu consecințe deosebit de grave în formă continuată, prevăzută de art. 215¹ alin. 1 și 2 din Codul penal din 1969 cu aplicarea art. 41 alin. 2 din Codul penal din 1969, complicitate la delapidare cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art. 26 raportat la art. 215¹ alin. 1 și 2 din Codul penal din 1969, abuz în serviciu contra intereselor publice în formă calificată, prevăzută de art. 248 din Codul penal din 1969 raportat la art. 248¹ din Codul penal din 1969, înșelăciune, prevăzută de art. 215 alin. 1 și 3 din Codul penal din 1969, și asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, prevăzută de art. 323 alin. 2 din Codul penal din 1969, cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal din 1969, în infracțiunile de delapidare cu consecințe deosebit de grave în formă continuată, prevăzută de art. 295 din Codul penal cu referire la art. 309 din Codul penal, cu aplicarea art. 35 alin. 1 din Codul penal, complicitate la delapidare cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art. 48 din Codul penal raportat la art. 295 din Codul penal cu referire la art. 309 din Codul penal, abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave, prevăzută de art. 297 alin. (1) din Codul penal cu referire la art. 309 din Codul penal, înșelăciune prevăzută de art. 244 alin. (1) din Codul penal și, respectiv, constituire de grup infracțional organizat, prevăzută de art. 367 alin. (2) din Codul penal, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) din Codul penal.

Totodată, a dispus condamnarea inculpaților la diferite pedepse cu închisoarea pentru una sau mai multe dintre infracțiunile mai sus enumerate și li s-au interzis, pe diferite perioade, raportat la individualizarea pedepsei cu închisoarea, atât ca pedeapsă complementară, cât și accesorie, drepturile prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b), c) și k) din Codul penal, respectiv dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat, dreptul de a fi administrator de drept/de fapt, de a fi asociat sau de a ocupa orice funcție de conducere în cadrul unei societăți comerciale și dreptul de a ocupa o funcție de conducere în cadrul unei persoane juridice de drept public.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut că cei zece inculpați trimiși în judecată prin Rechizitoriul nr. 34/D/P/2010 din 15 decembrie 2010 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — D.I.I.C.O.T. — Structura Centrală se fac vinovați de săvârșirea următoarelor fapte:

1. Inculpatul N.T., în calitate de *președinte al B.R.S.* — S.A. [*funcționar public* în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal], în cursul anului 2001, a folosit și a traficat sume importante de bani aflate în patrimoniul B.R.S. — S.A., în interesul său ori pentru altul, operațiuni concretizate în producerea de prejudicii materiale; totodată, a desființat depozitele colaterale ale S.C. A.A.R. — S.A. constituite în valută la B.R.S. — S.A., în valoare de 4 milioane USD, fără acordul titularului, și a folosit aceste depozite în alte scopuri decât cele pentru care au fost constituite, fapte care întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare în formă continuată prevăzută de art. 295 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de diferite acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu ceilalți inculpați din prezenta cauză, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal.

2. Inculpata A.C., în calitate de director al Sucursalei Municipiului București a B.R.S. — S.A., în cursul anului 2001 l-a ajutat pe inculpatul N.T. să folosească și să traficeze sume importante de bani aflate în patrimoniul B.R.S. — S.A., în interesul său ori pentru altul, operațiuni concretizate în producerea de prejudicii materiale de peste 200.000 lei, fapte ce întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la delapidare, prevăzută de art. 48 din Codul penal raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de diferite acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T. și D. R. M., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

3. Inculpatul B. L., în calitate de șef serviciu plasamente la A.A.R. — S.A., a efectuat, în mod sistematic, plasamente constând în sume importante de bani în B.R.S. — S.A., în condițiile în care se înregistra o supraexpunere pe această bancă, datorată depozitelor colaterale constituite, ajutând-l astfel pe inculpatul N.T. să folosească și să realizeze traficul sumelor de bani în alte scopuri, cu consecința prejudicierii A., B.R.S. și a altor persoane fizice și juridice, clienți ai băncii și, totodată, l-a ajutat pe același inculpat să atragă și să folosească fonduri ale S.C. A.A.R. — S.A. în B.R.S., prin intermedierea neautorizată de titluri de stat, fapte care întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la delapidare prevăzută de art. 48 din Codul penal raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de diferite acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare,

împreună cu inculpații N.T., H.R.E., S.D.D.M. și N.C., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

4. Inculpatul H.R.E., în calitate de director general al A.A.R. — S.A., a efectuat, în mod sistematic, plasamente constând în sume importante de bani în B.R.S. — S.A., în condițiile în care se înregistra o supraexpunere pe această bancă, datorată depozitelor colaterale constituite, ajutând-l astfel pe inculpatul N.T. să folosească și să realizeze traficul sumelor de bani în alte scopuri, cu consecința prejudicierii A., B.R.S. și a altor persoane fizice și juridice, clienți ai băncii și, totodată, l-a ajutat pe același inculpat să atragă și să folosească fonduri ale S.C. A.A.R. — S.A. în B.R.S. prin intermedierea neautorizată de titluri de stat, fapte care întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la delapidare prevăzută de art. 48 din Codul penal raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de diferite acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T., B.L., S.D.D.M. și N.C., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

5. Inculpatul S.D.D.M., în calitate de director economic al A.A.R. — S.A., a efectuat în mod sistematic plasamente constând în sume importante de bani în B.R.S. — S.A., în condițiile în care se înregistra o supraexpunere pe această bancă, datorată depozitelor colaterale constituite, ajutând-l pe inculpatul N.T. să folosească și să realizeze traficul sumelor de bani în alte scopuri, cu consecința prejudicierii A., B.R.S. și a altor persoane fizice și juridice, clienți ai băncii și, totodată, l-a ajutat pe același inculpat să atragă și să folosească fonduri ale S.C. A.A.R. — S.A. în B.R.S. prin intermedierea neautorizată de titluri de stat, fapte ce întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la delapidare prevăzută de art. 48 din Codul penal raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de diferite acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T., B.L., H.R.E. și N.C., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

6. Inculpatul N.C., prin falsificarea extraselor de cont eliberate de B.N.R., a atestat în mod nereal că A. — S.A. ar deține titluri de stat în valoare de circa 184 miliarde ROL, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de fals material în înscrisuri oficiale prevăzută de art. 320 alin. (1) din Codul penal, în calitate de director general la S.C. S. — S.A., l-a ajutat pe inculpatul N.T., președinte al B.R.S., să atragă și să folosească fonduri ale S.C. A.A.R. — S.A. în B.R.S. prin intermedierea neautorizată de titluri de stat, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de complicitate la delapidare prevăzută de art. 48 din Codul penal raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de diferite acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T., B.L., H.R.E. și S.D.D.M., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

7. Inculpata D.R.M., în calitate de vicepreședinte al B.R.S. — S.A., la data de 25 iunie 2001, a folosit și traficat suma de 165 miliarde lei către B.R.S. — Sucursala Municipiului București, iar de aici în contul S.C. G.N. — S.A. București, în scopul obținerii unui folos, fără ca operațiunea să aibă la bază documente justificative și de plată și, totodată, l-a ajutat pe inculpatul N.T. să folosească și să traficeze sume importante de bani aflate în patrimoniul B.R.S. — S.A., în interesul său ori pentru altul, fapte

ce întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare prevăzute de art. 295 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de diferite acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T., T.V. și A.C., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

8. Inculpata T.V., în calitate de director economic al B.R.S. — S.A., la data de 25 iunie 2001 a folosit și traficat suma de 165 miliarde lei către B.R.S. — Sucursala Municipiului București, iar de aici în contul S.C. G. N. — S.A. București, în scopul obținerii unui folos, fără ca operațiunea să aibă la bază documente justificative și de plată, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare prevăzute de art. 295 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 309 din Codul penal (faptă care a avut consecințe deosebit de grave) și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T. și D.R.M., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

9. Inculpatul — H.C.N., în calitate de director general al S.C. A. — S.A. (societate cu capital majoritar de stat), și-a îndeplinit, cu știință, în mod defectuos, atribuțiile de serviciu, cu ocazia încheierii unui contract de garanție reală cu S.C. C.G. — S.R.L. Deva (Contractul nr. 16 din 1 februarie 2001), în baza căruia a avalizat fără protest, în numele S.C. A. — S.A., un număr de 5 bilete la ordin, în valoare de 1 milion USD fiecare, fără a solicita și primi acordul A.G.A., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu cu consecințe deosebit de grave prevăzute de art. 297 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 309 din Codul penal și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T. și A.C., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

10. Inculpatul A. C., în calitate de administrator și asociat unic în cadrul S.C. C.G.I. — S.R.L. (în prezent S.C. R. — S.R.L.) a indus și menținut în eroare reprezentanții B.R.S. — S.A. cu ocazia încheierii Contractului de credit nr. 128 din 21 iunie 2001 în valoare de circa 30 miliarde ROL, prin prezentarea în mod nereal a situației financiare a societății respective și a scopului în care urma să fie folosit creditul, care ulterior nu a mai fost restituit, având drept consecință executarea garanțiilor constituite de S.C. A.A.R. — S.A., fapte ce întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de înșelăciune prevăzute de art. 244 alin. (1) din Codul penal și a inițiat/constituit un grup infracțional organizat în vederea săvârșirii de acte materiale care au intrat în componența infracțiunii continuate de delapidare, împreună cu inculpații N.T. și H.C.N., faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (2) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel inculpații N.T., A.C., T.V., D.R. M., H.R.E., S.D.D., B.L., H.C.N., N.C. și A.C., precum și părțile civile B.R.S. — S.A. și S.C. A.A.R. — S.A.

Cauza a fost înregistrată la Curtea de Apel București — Secția I penală cu nr. 61.261/3/2010.

Prin Încheierea din 9 martie 2017 s-a constatat că una dintre criticile comune formulate de către inculpații-apelanți în cadrul motivelor de apel este aceea că autorii infracțiunii de delapidare, angajați ai B.R.S. — S.A. (inculpații N.T., D.R. și T.V.), nu sunt funcționari publici în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal și că, în mod greșit, prima instanță, la aplicarea legii penale mai favorabile, nu a reținut incidența prevederilor art. 308 din Codul penal, cu consecințe asupra încadrării juridice și a regimului juridic sancționator, atât pentru infracțiunile de delapidare/complicitate la delapidare cu consecințe deosebit de

grave, cât și pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, fapt pentru care, prin aceeași încheiere, constatând că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate, Curtea de Apel București a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru a statua „Dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este sau nu funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal”.

III. Punctul de vedere al Curții de Apel București — Secția I penală cu privire la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită

Curtea de Apel București — Secția I penală a susținut că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Dispozițiile art. 175 alin. (2) din Codul penal asimilează funcționarului public și persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

Așadar, pentru ca o persoană să facă parte din această categorie este necesară întrunirea, în mod cumulativ, a două cerințe obligatorii: să exercite un serviciu de interes public și să fie investită cu îndeplinirea respectivului serviciu public de către o autoritate publică sau să exercite serviciul de interes public sub controlul ori supravegherea unei autorități publice.

Noțiunea de „serviciu public” desemnează fie o formă de activitate prestată în folosul interesului public, fie o subdiviziune a unei instituții din administrația internă împărțită pe secții, servicii etc.

Din categoria serviciilor de interes public fac parte cele prestate de entitățile care, prin activitatea pe care o desfășoară, sunt chemate să satisfacă anumite interese generale ale membrilor societății.

Cu referire la cea de-a doua condiție, care privește relația persoanei ce realizează serviciul public cu autoritățile publice, a considerat că este îndeplinită, alternativ, dacă investiția pentru îndeplinirea serviciului s-a făcut de către o autoritate publică ori dacă activitatea persoanei este supusă controlului sau supravegherii unei autorități publice, indiferent de modalitatea de investire.

Prin investirea pentru realizarea unui serviciu public se înțelege fie acordarea de către o autoritate a calității din care derivă obligația de a realiza respectivul serviciu, fie încredințarea realizării serviciului de interes public printr-o decizie a autorității.

Pentru a stabili dacă o bancă (societate bancară pe acțiuni, înființată în condițiile Legii nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată) este o persoană juridică de interes public, nu este determinantă natura capitalului său social (public, privat sau mixt), ci specificul activității desfășurate de aceasta și măsura în care respectiva activitate poate fi asimilată unui serviciu public. Aceasta, deoarece noțiunea de persoană de interes public desemnează, în genere, acea persoană juridică de drept privat, autorizată de o autoritate publică să desfășoare un serviciu public, aflându-se sub supravegherea și controlul unei autorități publice.

Sub acest aspect, din economia reglementărilor legale care guvernează activitatea bancară în România reiese că băncile reprezintă instituții de credit a căror funcționare este permisă doar în urma autorizării de către Banca Națională a României și numai în limitele acestei autorizații, natura activităților și serviciilor pe care acestea sunt autorizate să le presteze fiind destinată să servească satisfacerii unor interese de ordin general. De asemenea, în activitatea lor, băncile se supun reglementărilor și ordinelor emise de Banca Națională a României, date în aplicarea legislației privind politica monetară, de credit, valutară, de plăți, de asigurare a prudenței bancare și de supraveghere bancară și orice modificare în situația băncii

este supusă aprobării Băncii Naționale a României, în condițiile stabilite de aceasta prin reglementări specifice. Dreptul de dispoziție cu privire la retragerea autorizației de funcționare aparține tot Băncii Naționale a României, care poate proceda în acest sens, între altele, și atunci când apreciază că menținerea autorizației băncii periclitează interesele deponenților și ale altor creditori ai băncii, prin aceea că banca nu mai posedă suficiente fonduri proprii pentru desfășurarea în condiții normale a activității sau există elemente care conduc la concluzia că într-un termen scurt banca nu își va mai putea îndeplini obligațiile către deponenți sau către alți creditori. Totodată, în scopul protejării intereselor deponenților și al asigurării stabilității și viabilității întregului sistem bancar, Banca Națională a României asigură supravegherea prudențială a băncilor autorizate să desfășoare activitate pe teritoriul României, prin stabilirea unor norme și indicatori de prudență bancară, urmărirea respectării acestora și a altor cerințe prevăzute de lege și de reglementările aplicabile, impunerea măsurilor necesare și aplicarea de sancțiuni, în vederea prevenirii și limitării riscurilor specifice activității bancare, obiectiv în vederea realizării căruia băncile sunt obligate să prezinte Băncii Naționale a României situațiile lor financiare, constând în elemente ale bilanțului contabil, precum și alte date cerute de Banca Națională a României, la termenele și în forma stabilite prin reglementări, și să permită personalului Băncii Naționale a României și auditorilor financiari, numiți de aceasta, care efectuează inspecția, să le examineze evidențele, conturile și operațiunile și să furnizeze toate documentele și informațiile legate de administrarea, controlul intern și operațiunile băncii, astfel cum vor fi solicitate de către aceștia. Cadrul normativ care reglementează activitatea bancară în România mai stabilește și că Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă, poate hotărî, în cazuri expres prevăzute de lege, măsuri de instituire a supravegherii speciale și, apoi, de administrare specială a băncilor, iar dacă, în final, constată că redresarea financiară a instituției de credit nu este posibilă, aceasta hotărăște retragerea autorizației instituției de credit și sesizarea instanței competente în vederea declanșării procedurii falimentului.

De altfel, recunoașterea băncilor ca fiind instituții de interes public a dobândit și o consacrare legislativă, art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991 incluzând în această categorie și instituțiile de credit.

Pe de altă parte, potrivit statutului său (Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României), Banca Națională a României este o instituție publică independentă, al cărei obiectiv fundamental constă în asigurarea și menținerea stabilității prețurilor și care are ca principale atribuții, printre altele, autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare. Din aceleași reglementări statutare se mai reține că, în calitate sa de autoritate de supraveghere prudențială bancară, Banca Națională a României are competența exclusivă de autorizare a instituțiilor de credit și răspunde de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit pe care le-a autorizat să opereze în România, în conformitate cu prevederile Legii nr. 58/1998 privind activitatea bancară, cu modificările și completările ulterioare, sens în care, pentru asigurarea funcționării și viabilității sistemului bancar, aceasta este împuternicită: să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare; să controleze și să verifice, pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului, registrele, conturile și orice alte documente ale instituțiilor de credit autorizate, pe care le consideră necesare.

Cu toate că, potrivit statutului său legal (art. 1 din Legea nr. 312/2004), Banca Națională a României este definită drept o instituție publică, având în vedere importanța deosebită a acesteia în cadrul politicii economico-financiare generale a statului, specificul competențelor ce-i sunt atribuite prin lege în vederea realizării obiectivului său fundamental, constând în

asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, Banca Națională a României fiind singurul organism din România care are atribuții privitoare la elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb, la autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, la promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare, la emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României și la stabilirea regimului valutar, supravegherea respectării acestuia și administrarea rezervelor internaționale ale României, precum și eficiența mijloacelor legale ce-i sunt puse la dispoziție pentru ducerea la îndeplinire a acestor atribuții, Banca Națională a României având competența de a emite acte cu caracter normativ în domeniul bancar (regulamente, ordine, norme) a căror respectare este obligatorie de către subiecții cărora li se adresează, se poate considera că, în sensul legii penale, Banca Națională a României este o veritabilă autoritate publică ce exercită, în mod exclusiv, controlul sau supravegherea asupra băncilor, a căror autorizare de funcționare îi revine în mod exclusiv.

În considerarea argumentelor anterior expuse, a considerat că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, exercită un serviciu de interes public în cadrul unei instituții de interes public autorizate și aflate sub controlul ori sub supravegherea unei autorități publice (Banca Națională a României), astfel că, în sensul legii penale, acesta are calitatea de funcționar public în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal.

IV. **Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept**

Apelanta-parte civilă B.R.S. — S.A. a susținut că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

În susținerea acestei opinii a menționat că, în România, activitatea bancară realizată de băncile cu capital integral privat este o activitate de interes general, chiar dacă are și un scop particular constând în realizarea intereselor patrimoniale ale acționarilor.

Serviciul prestat de băncile private este un serviciu de interes legitim public, reglementat, autorizat, supravegheat de către o autoritate a statului, respectiv de Banca Națională a României, care este, în același timp și autoritate de reglementare în domeniul bancar, putând emite norme, pe care sistemul bancar privat ori de stat este obligat să le respecte.

Apelanții-inculpați H.R.E., D.R.M., S.D.D.M. și N.T. au opinat în sensul că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, nu este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Apelantul-inculpat H.R.E. și-a argumentat punctul de vedere exprimat prin aceea că Banca Națională a României nu constituie o autoritate publică în sensul titlului III din Constituția României, deoarece actele normative care au reglementat și reglementează înființarea acesteia, respectiv Legea nr. 34/1991 privind Statutul Băncii Naționale a României, Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României și Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, sunt legi ordinare, nu legi organice.

Apelantul-inculpat S.D.D.M. a susținut, sub un prim aspect, că Banca Națională a României nu are statut de autoritate publică, față de împrejurarea că niciuna dintre prevederile comunitare nu conferă băncilor centrale prerogativele de autoritate publică ori autoritate administrativă publică ori investită cu competențe administrativ-publice, ci precizează că statele naționale ar trebui să modifice legislația în sensul în care băncile centrale să dobândească asemenea statut, în condițiile în care nu îl au, potrivit legislației interne.

Calitatea băncilor centrale de a fi autorități competente și de rezoluție se referă la aptitudinile conferite acestora în scopul

redresării și rezoluției instituțiilor de credit și firmelor de investiții pe fondul crizei financiare a anilor 2010—2014 și nu modifică statutul juridic pe care băncile centrale îl au în statele membre, potrivit reglementărilor interne.

A considerat că un argument în acest sens îl reprezintă Proiectul de lege pentru modificarea Statutului Băncii Naționale a României nr. 4c2/119 din 2 martie 2017, al cărui obiect de reglementare l-a constituit „schimbarea statutului juridic al Băncii Naționale a României din instituție publică independentă, cum este în prezent, în instituție administrativă publică autonomă, proiect respins de Camera Deputaților”.

Raportat la aceste susțineri, a concluzionat în sensul că noțiunea de „autoritate competentă” nu este similară cu cea de autoritate publică, de vreme ce poate fi autoritate competentă orice alt organism recunoscut oficial în dreptul intern (...), că reglementările europene propun conferirea unui anume statut băncilor centrale, dar nu îi atribuie acest statut contrar reglementărilor interne și că Banca Națională a României nu are, potrivit legislației actuale, competența unei autorități administrative publice, de vreme ce Parlamentul a apreciat că o asemenea modificare legislativă nu s-ar impune.

Totodată, a considerat că alăturarea Băncii Naționale a României autorităților centrale autonome create prin legi organice este lipsită de substanță, întrucât între Banca Națională a României și aceste autorități există diferențe de esență, în sensul că, spre deosebire de acestea, Banca Națională a României este, potrivit statutului său, „instituție publică independentă”; în timp ce primele sunt definite fie ca autorități administrative autonome (Consiliul Concurenței, Autoritatea de Supraveghere Fiscală), fie ca autorități publice autonome (Consiliul Național al Audiovizualului), primele sunt înființate pe lângă Guvern sau se subordonează Parlamentului, în timp ce Banca Națională a României se bucură de o independență totală față de toate celelalte autorități publice, nefiind ținută să răspundă în fața niciuneia dintre acestea.

De asemenea, a susținut că Banca Națională a României nu poate fi considerată autoritate publică și prin prisma faptului că nu a fost înființată prin lege organică.

Sub un al doilea aspect, a menționat că noțiunile de serviciu de interes public și serviciu public nu sunt identice. Activitatea desfășurată de o bancă cu capital privat excedează cu mult activității de creditare în legătură cu care s-au pronunțat Secțiile Unite prin Decizia în interesul legii nr. XIII/2016, aceasta îndeplinind funcții de depozit, de investiții și comerciale. În accepțiunea generală, obiectul de activitate principal al unei instituții bancare este acela de a organiza, realiza și gestiona servicii bancare (dintre care cele de creditare reprezintă doar un segment), în scopul obținerii unui profit. Prin urmare, deși acest serviciu poate satisface un interes pentru un segment al populației, banca cu capital privat nu urmărește și nu are abilitatea de a funcționa în scopul deservirii unui interes public general și nici nu realizează acest lucru. Activitatea bancară servește nevoilor unei părți a societății doar ca o modalitate prin care instituția bancară își poate atinge scopul și nu reprezintă un criteriu obiectiv care să confere serviciilor oferite caracter de „serviciu de interes public”.

S-a mai menționat că în doctrină s-a exprimat opinia potrivit căreia „personalul din băncile private nu face parte din sfera noțiunii de funcționar public în sensul legii penale”, pentru că o asemenea interpretare a semnificației serviciului de interes public ar extinde arbitrar răspunderea penală la toate acele „persoane fizice care desfășoară activități de comerț în cadrul unor operatori economici privați, ceea ce ar fi de neconceput și contrar voinței legiuitorului”.

Ceea ce este consacrat legislativ, doctrinar și prin jurisprudență constituie caracterul de interes public al activității pe care o bancă cu capital privat o desfășoară. Însă, chiar în condițiile exercitării serviciului public de către o entitate privată, pentru ca acel serviciu să aibă caracter public, este necesar a fi îndeplinite trei condiții: satisfacerea interesului general, care nu trebuie înlocuit sub nicio formă și în nicio situație cu interesul

particular, în sensul că serviciile publice nu trebuie să aibă ca obiectiv obținerea de profit, mijloacele puterii publice sunt privilegiile acordate firmei private care servește interesul general, care se va bucura de o anumită autoritate în raport cu terții, firmele private pot presta un serviciu public doar în urma unei delegări primite de la o persoană publică, ce va avea posibilitatea exercitării unui control asupra activității de prestări de servicii publice.

Sub un al treilea aspect, a susținut că actele de supraveghere prudentială și control exercitate de Banca Națională a României se răsfrâng asupra activității instituțiilor de credit, nu asupra funcționarului bancar. Niciuna dintre persoanele la care se referă art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului nu se află în raporturi de muncă sau de subordonare cu Banca Națională a României, ele sunt avizate de Banca Națională a României sub aspectul îndeplinirii cerințelor de pregătire profesională și moralitate, dar sunt numite, desemnate în funcție, iar odată cu avizarea lor, Banca Națională a României nu le transferă niciuna dintre propriile atribuții.

Angajații instituțiilor bancare nu sunt subordonați Băncii Naționale a României, nu sunt împuterniciți sau autorizați pentru ocuparea anumitor posturi, așa cum se întâmplă în cazul profesiilor liberale, când persoanele fizice răspund în fața instituțiilor care le acreditează pentru exercitarea unei anumite funcții.

Apelanta-inculpată D.R.M. a susținut, în esență, neconstituționalitatea redefinirii în cuprinsul Codului penal a unor instituții juridice ce au un înțeles stabilit prin lege organică, față de împrejurarea că dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României stipulează faptul că numai dispozițiile privind infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora pot fi reglementate prin lege organică, nu și definirea unor noțiuni, cum este aceea de „funcționar public”, fapt pentru care, prin explicarea noțiunii de funcționar public în cuprinsul Codului penal, se creează un conflict între o lege organică (Legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici) și o lege ordinară (Codul penal).

Apelantul-inculpat N.T. a susținut, pe de o parte, că sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 61.261/3/2010 nu este admisibilă, față de împrejurarea că dezlegarea solicitată chestiunii de drept nu este relevantă în cauza cu care a fost învestită instanța de apel, întrucât, în speță, legea penală mai favorabilă este Codul penal anterior.

Pe de altă parte, a apreciat că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, nu este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, între acesta și Banca Națională a României neexistând un raport juridic.

Totodată, a susținut că, raportat la dispozițiile art. 176 din Codul penal, termenul de interes public trebuie subrogat administrării sau exploatarei bunurilor proprietate publică, perspectivă din care o societate bancară cu capital integral privat ar putea fi considerată de interes public doar dacă administrează sau exploatează bunuri proprietate publică.

Funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, poate fi asimilat funcționarului public doar printr-o interpretare forțată a termenilor de „interes public”, „serviciu de interes public”, „autoritate publică”, „investire” și „control ori supraveghere”. Chiar dacă, prin prisma reglementărilor adoptate pe parcursul ultimilor zece ani în domeniul financiar-bancar la nivel european și național, Banca Națională a României a căpătat autoritate și puteri sporite în ceea ce privește controlul, supravegherea și administrarea societăților bancare aflate în activitate, toate aceste reglementări au pornit de la principiul că, în situații de criză, sunt folosite pentru sprijinirea unor astfel de instituții fonduri publice. Autorizarea, controlul și supravegherea activității bancare sunt

făcute, în general, de către Banca Națională a României, dar există țări care nu au o bancă națională sau țări în care banca centrală nu are puteri la fel de largi ca Banca Națională a României, de unde se poate observa că o astfel de instituție autonomă nu este obligatorie pentru existența statului, așa cum sunt celelalte autorități publice enumerate în Constituția României.

Dacă nu se respectă principiul strictei interpretări a legii penale, aplicarea acesteia poate fi mult extinsă prin practica și motivările instanțelor, în contradicție cu principiile constituționale în vigoare.

Orice serviciu de interes public, chiar și cel prestat de către persoane juridice de drept privat, este autorizat, supravegheat sau controlat de autoritățile publice, de aceea, dacă s-ar accepta teza că angajatul unei persoane juridice de drept privat supuse autorizării, supravegherii și controlului autorității este funcționar public, ar trebui să considerăm că toți angajații unei persoane juridice de drept privat care prestează un serviciu de interes public sunt funcționari publici, în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal, interpretare care ar lărgi sfera funcționarilor publici în mod impredictibil și foarte larg.

Un alt argument adus în sprijinul opiniei că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, nu este funcționar public este acela că orice societate bancară cu capital privat realizează activități bancare, în sensul art. 7 alin. (1) pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, respectiv de atragere de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordare de credite în cont propriu, care sunt orientate către realizarea de profit. Activitatea bancară nu este destinată realizării unui interes general sau unui drept recunoscut generic oricărei persoane, prin urmare, nu este de interes public, în sensul legii penale. Singura instituție bancară care urmărește realizarea unui astfel de interes este Banca Națională a României.

În continuare, arată că Banca Națională a României realizează doar o activitate de reglementare a activității din piața bancară, nu o supraveghere asimilată unei autorități publice. Conform Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, Banca Națională a României nu este o autoritate publică, ci o instituție publică independentă, condusă de un consiliu de administrație numit de către Parlamentul României, și nici nu poate fi considerată autoritate publică în interpretarea dispozițiilor art. 140—142 din Constituția României, față de împrejurarea că nu este enumerată printre acestea.

V. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a opinat în sensul că funcționarul bancar, angajat al unei bănci cu capital integral privat, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

În argumentarea acestui punct de vedere s-a susținut că, din examinarea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, pentru calificarea unei persoane ca funcționar public se cer îndeplinite următoarele condiții: exercitarea de către aceasta a unui serviciu de interes public, îndeplinirea respectivului serviciu public să fie supusă unui control ori unei supravegheri și controlul ori supravegherea să se exercite de către o autoritate publică.

S-a opinat în sensul că prin serviciile prestate de bănci se urmărește satisfacerea unei nevoi de interes general pentru membrii societății, astfel încât se impune reținut că funcționarul bancar desfășoară un serviciu de interes public.

În ceea ce privește îndeplinirea condiției ca serviciul public să fie supus unui control ori unei supravegheri, s-a susținut că, potrivit dispozițiilor art. 4, art. 9 alin. 1, art. 39 alin. 1 și 2, art. 66, 68, 69 și 75 din Legea nr. 58/1998, în forma în vigoare la data faptelor, băncile, persoane juridice române, pot funcționa numai în baza autorizației emise de Banca Națională a României, se supun reglementărilor și ordinelor emise de aceasta, care le

supraveghează activitatea și le controlează, au obligația să permită personalului Băncii Naționale a României și auditorilor independenți care efectuează inspecția să le examineze evidențele, conturile și operațiunile și să furnizeze toate documentele și informațiile legate de administrarea, controlul intern și operațiunile băncii, iar în cazul în care se constată nereguli, în funcție de gravitatea acestora, Banca Națională a României poate aplica sancțiuni, mergând până la retragerea autorizației.

S-a mai menționat că, așa cum rezultă din dispozițiile art. 75—78 din Legea nr. 58/1998, în forma în vigoare la data faptelor, Banca Națională a României, în calitate de autoritate de supraveghere prudențială bancară, poate hotărî măsuri de instituire a supravegherii speciale și de administrare specială a băncilor, cea dintâi fiind asigurată printr-o comisie instituită în acest scop, formată din specialiști din cadrul Băncii Naționale a României, dintre care unul va îndeplini funcția de președinte și unul pe cea de vicepreședinte al băncii, iar secunda, de un administrator special care preia integral atribuțiile consiliului de administrație al băncii supuse regimului de administrare specială.

Totodată, s-a subliniat că activitatea băncilor, indiferent de structura și proveniența publică sau privată a capitalului social, este supusă controlului și supravegherii Băncii Naționale a României, așa cum rezultă din dispozițiile art. 26 alin. 2 din Legea nr. 58/1998, în forma în vigoare la data faptelor, care este împuternicită să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare, precum și să controleze și să verifice, pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului, registrele, conturile și orice alte documente pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de supraveghere cu privire la băncile autorizate.

S-a opinat în sensul că supravegherea specială a unei instituții bancare de către Banca Națională a României nu este decât o formă particulară a controlului și supravegherii pe care banca centrală le exercită asupra tuturor băncilor, iar probarea împrejurării speciale în care instituția bancară din prezenta cauză se afla nu influențează sub niciun aspect rezolvarea pe care Înalta Curte de Casație și Justiție o va da chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Referitor la ultima condiție, privind exercitarea controlului ori supravegherii de către o autoritate publică, s-a subliniat că în titlul III din Constituția României, intitulat „Autoritățile publice”, sunt enumerate: Parlamentul (capitolul I), Președintele României (capitolul II), Guvernul (capitolul III), Administrația publică (capitolul V) și Autoritatea judecătorească (capitolul VI).

Administrația publică cuprinde la rândul său Administrația publică centrală de specialitate (secțiunea 1), în care se includ autoritățile administrative autonome, și Administrația publică locală (secțiunea 2).

S-a menționat că în doctrină se arată că autoritățile administrației publice sunt acele structuri organizaționale cu personalitate de drept public, ce se înființează și funcționează potrivit Constituției și legii, pentru organizarea executării și executarea în concret a legii. Constituantul român a înțeles prin sintagma „autorități publice” totalitatea formelor structurale chemate să exercite prerogative de putere publică, atât la nivelul statului, cât și la cel al comunității locale.

Formele de manifestare ale ansamblului național de autorități publice, pornind de la organele supreme sau de la organele locale ale puterii de stat, la autorități ale administrației de stat, la autorități administrative autonome și autorități ale administrației publice locale, confirmă faptul că, indiferent cum ar fi numite, structurate sau organizate, toate sunt, în parte, autorități publice.

Din interpretarea art. 116 din Constituția României rezultă că, în sistemul constituțional românesc, administrația centrală de specialitate este formată din două mari categorii de organe centrale de specialitate subordonate, în care se includ, pe lângă ministere și alte organe centrale, și organele centrale de

specialitate autonome, care se află în raporturi de subordonare față de alte autorități publice.

S-a susținut și că în doctrina de drept administrativ se arată că autoritățile administrative autonome au un statut specific care le deosebește de ministere și de celelalte organe centrale de specialitate subordonate Guvernului sau ministerelor, deosebire derivând din modul de înființare, care impune o lege organică și modul de desemnare a conducătorilor.

S-a concluzionat în sensul că în România există două categorii de autorități autonome: unele de rang constituțional și altele create prin lege organică, categorie din care face parte și Banca Națională a României.

VI. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele de judecată arondate

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării. Au comunicat puncte de vedere Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș și Curtea de Apel Timișoara, conturându-se două opinii:

Într-o primă opinie s-a susținut că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal.

În cea de-a doua opinie s-a apreciat că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, nu este funcționar public în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal, condiția legată de autorizarea, supravegherea sau controlul autorității publice vizează persoana și activitatea sa, nu activitatea angajatorului.

VII. Opinia specialiștilor consultați

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, însă nu a fost transmis niciun punct de vedere.

VIII. Jurisprudența națională în materie

La nivelul curților de apel și al instanțelor din subordinea acestora au fost identificate hotărâri relevante în problema de drept analizată, ce conturează soluționarea diferită de către instanțele judecătorești a acestei chestiuni de drept.

Dintre cazurile în care instanțele au considerat că funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal, enumerăm: Sentința penală nr. 18 din 23 ianuarie 2017 a Tribunalului Alba — Secția penală pronunțată în Dosarul nr. 5.403/107/2016, Decizia penală nr. 757 din 21 mai 2015 a Curții de Apel București — Secția a II-a penală, Decizia penală nr. 994/A din 9 iulie 2015 a Curții de Apel București — Secția a II-a penală.

În sens contrar au fost identificate: Sentința penală nr. 37 din 3 februarie 2017 a Judecătorei Alexandria, Sentința penală nr. 1.484 din 25 noiembrie 2016 a Judecătorei Vaslui, definitivă prin Decizia nr. 258 din 6 aprilie 2017 a Curții de Apel Iași, Decizia penală nr. 56/A din 30 ianuarie 2017 a Curții de Apel Pitești — Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie.

În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală a fost identificată Decizia nr. 1.919 din 4 iunie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală.

Prin decizia menționată anterior Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că recunoașterea băncilor ca fiind entități de interes public, consacrată legislativ prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2011 pentru modificarea și completarea Legii

contabilității nr. 82/1991 și pentru modificarea altor acte normative incidente, nu este suficientă, din perspectiva dreptului penal, pentru stabilirea calității de funcționar public asimilat, căci trebuie luate în considerare și celelalte condiții prevăzute de art. 175 alin. (2) din Codul de procedură penală, respectiv investirea, controlul ori supravegherea cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public să fie realizate de o autoritate publică.

S-a constatat că Banca Națională a României nu face parte dintre autoritățile publice, astfel cum sunt stabilite de legea penală, întrucât, potrivit Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, este o instituție publică independentă, condusă de un consiliu de administrație ai cărui membri sunt numiți de Parlamentul României.

Totodată, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost identificată Decizia nr. 20 din 29 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 766 din 22 octombrie 2014, prin care s-a statuat că, pentru ca o persoană să facă parte din categoria funcționarilor publici asimilați, este necesară întrunirea, în mod cumulativ, a două cerințe obligatorii: să exercite un serviciu de interes public și să fie investită cu îndeplinirea respectivului serviciu public de către o autoritate publică sau să exercite serviciul de interes public sub controlul ori supravegherea unei autorități publice.

Analiza îndeplinirii primei cerințe, care vizează sfera atribuțiilor persoanei, se face ținând seama de definiția dată serviciului de interes public în doctrina de drept administrativ. Altfel spus, trebuie observat dacă, prin realizarea serviciului, se urmărește satisfacerea unor nevoi de interes general și dacă se relevă, în mod direct sau indirect, o autoritate publică.

Cu referire la cea de-a doua condiție, care privește relația persoanei ce realizează serviciul public cu autoritățile publice, aceasta este îndeplinită alternativ, dacă investirea pentru îndeplinirea serviciului s-a făcut de către o autoritate publică ori dacă activitatea persoanei este supusă controlului sau supravegherii unei autorități publice, indiferent de modalitatea de investire.

Prin investirea pentru realizarea unui serviciu public se înțelege fie acordarea calității din care derivă obligația de a realiza respectivul serviciu de către o autoritate publică (numirea în funcția de notar, autorizarea ca interpret etc.), fie încredințarea realizării serviciului de interes public printr-o decizie a autorității (numirea de către instanța judecătorească a administratorului și lichidatorului judiciar în cadrul procedurii insolvenței ori a expertului tehnic judiciar).

Sunt incluși, așadar, particularii care primesc gestiunea unui serviciu public național sau local, economic sau sociocultural, devenind astfel de utilitate publică. Este vorba despre subiecți care își desfășoară activitatea în cadrul persoanelor juridice de drept privat cu scop lucrativ: societăți comerciale care, prin intermediul contractelor administrative, valorifică, în interesul colectivității, naționale sau locale, după caz, bunurile și serviciile publice.

Îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 175 alin. (2) din Codul penal trebuie analizată pentru fiecare categorie profesională în concret, pornind de la normele speciale ce îi reglementează statutul.

În același sens sunt și Decizia nr. 26 din 3 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2015 și Decizia nr. 8 din 15 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 25 aprilie 2017, ale Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

Relevantă în cauză este și Decizia nr. XIII din 20 martie 2006 privind examinarea recursului în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, referitor la aplicarea dispozițiilor art. 79 alin. 2 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată, în cazul contractelor de credit bancar încheiate înainte de data intrării în vigoare a acestei legi, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 677 din 7 august 2006, în cuprinsul căreia Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție au reținut că „*activitatea bancară, deși se realizează de persoane juridice de drept privat, prezintă un incontestabil interes public*”.

IX. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

În jurisprudența Curții Constituționale a fost identificată Decizia nr. 2/2014 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014, prin care s-a admis obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 5 și art. 11 pct. 3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative și a articolului unic din Legea pentru modificarea art. 253¹ din Codul penal și a constatat că aceste dispoziții sunt neconstituționale în raport cu criticile formulate.

În acest sens, Curtea Constituțională a statuat că „*Semnificația noțiunii de funcționar public din dreptul penal nu este echivalentă cu cea de funcționar din dreptul administrativ, iar „noțiunile de «funcționar public» și de «funcționar» au un înțeles mai larg decât acela din dreptul administrativ, datorită atât caracterului relațiilor sociale apărute prin incriminarea unor fapte socialmente periculoase, cât și faptul că exigențele de apărare a avutului și de promovare a intereselor colectivității impun o cât mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal*”.

Totodată, s-a stabilit că noțiunea de autorități publice are în sfera sa de cuprindere, potrivit titlului III din Constituția României, „*pe lângă organele administrației publice (centrale de specialitate și locale), și Parlamentul, Președintele României, Guvernul, precum și autoritatea judecătorească (instanțele judecătorești, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii)*”.

Prin Decizia nr. 489 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 661 din 29 august 2016, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 291 alin. (1) din Codul penal și a art. 308 alin. (1) cu referire la sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” raportat la art. 291 alin. (1) din Codul penal, Curtea Constituțională a apreciat că, pentru a reține că o primă condiție este ca aceasta să exercite un serviciu de interes public, iar „*analiza îndeplinirii primei cerințe, care vizează sfera atribuțiilor persoanei, se face ținând seama de definiția dată serviciului de interes public în doctrina de drept administrativ. Altfel spus, trebuie observat dacă, prin realizarea serviciului, se urmărește satisfacerea unor nevoi de interes general și dacă se relevă, în mod direct sau indirect, o autoritate publică. De asemenea, Curtea reține că noțiunea de «serviciu public» desemnează fie o formă de activitate prestată în folosul interesului public, fie o subdiviziune a unei instituții din administrația internă împărțită pe secții, servicii etc. Din categoria serviciilor de interes public fac parte acele entități care, prin activitatea pe care o desfășoară, sunt chemate să satisfacă anumite interese generale ale membrilor societății.*” S-a mai reținut că în respectiva cauză subiectul pasiv secundar al infracțiunii de trafic de influență, pentru săvârșirea căreia autorul excepției a fost trimis în judecată, are calitatea de funcționar în cadrul unei companii al cărei obiect de activitate constă în prestarea unui serviciu de interes public (CEZ România — S.A. și CEZ Distribuție — S.A.) — activitate de interes general în domeniul energiei electrice — fiind autorizată și monitorizată de o autoritate publică, respectiv de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, în condițiile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, persoană juridică care prestează în interesul colectivității naționale sau locale un serviciu public sub supravegherea și monitorizarea unei autorități publice.

Având în vedere aceste considerente, Curtea Constituțională a constatat că funcționarii din cadrul CEZ România — S.A. și CEZ Distribuție — S.A. pot fi încadrați în sfera funcționarilor publici asimilați, potrivit dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal. În același sens este și Decizia nr. 790 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 8 martie 2017, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 308 alin. (1) din Codul penal cu referire la

sintagma „*ori în cadrul oricărei persoane juridice*” raportat la art. 292 alin. (1) din Codul penal.

În mod similar, în cuprinsul acesteia, Curtea Constituțională a reținut că „*subiectul pasiv secundar al infracțiunii de cumpărare de influență, pentru săvârșirea căreia autoarea excepției a fost trimisă în judecată, sunt membrii Comisiei de reanaliză din cadrul E.On Iași, având calitatea de funcționari în cadrul unei companii al cărei obiect de activitate constă în prestarea unui serviciu de interes public — activitate de interes general în domeniul energiei electrice —, fiind autorizată și monitorizată de o autoritate publică, respectiv de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, în condițiile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*”.

X. Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

XI. Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

Direcția de specialitate din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a opinat în sensul că, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei bănci cu capital integral privat, nu are calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, cu excepția persoanelor prevăzute în dispozițiile art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 și a persoanelor desemnate să asigure conducerea sucursalelor băncilor cu capital integral privat, precum și a persoanelor prevăzute în vechile dispoziții ale art. 99 din Legea nr. 58/1998.

Funcționarii bancari prevăzuți în dispozițiile art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 care își exercită atribuțiile în cadrul unei bănci cu capital integral privat și funcționarii bancari desemnați să asigure conducerea sucursalelor unei bănci cu capital integral privat au calitatea de funcționari publici, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal. De asemenea, funcționarii bancari prevăzuți în vechile dispoziții ale art. 99 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară care și-au exercitat atribuțiile în cadrul unei bănci cu capital integral privat au calitatea de funcționari publici, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

S-a apreciat că doar persoanele prevăzute în dispozițiile art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 și persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor băncilor cu capital privat, precum și persoanele prevăzute în vechile dispoziții ale art. 99 din Legea nr. 58/1998 constituie persoane supuse controlului sau supravegherii autorităților publice cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public.

Dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 reglementează, în mod explicit, controlul și supravegherea Băncii Naționale a României cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public de către persoanele prevăzute în art. 108 alin. (1) (membrii consiliului de administrație și directorii sau, după caz, membrii consiliului de supraveghere și ai directoratului unei instituții de credit, precum și persoanele desemnate să asigure conducerea structurilor care privesc activitățile de administrare și control al riscurilor, audit intern, juridice, conformitate, trezorerie, creditare, precum și orice alte activități care pot expune instituția de credit unor riscuri semnificative) și de către persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor în cadrul unei bănci cu capital integral privat.

În conformitate cu dispozițiile art. 109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, *Banca Națională a României are autoritatea de a analiza în ce măsură sunt respectate condițiile minime prevăzute în prezenta ordonanță de urgență și reglementările emise în aplicarea acesteia, de a evalua toate circumstanțele și informațiile legate de activitatea, reputația, integritatea morală și de experiența persoanelor prevăzute la art. 108 și de a decide dacă, atât la nivel individual, cât și la nivel colectiv, cerințele prevăzute sunt îndeplinite.*

În temeiul dispozițiilor art. 228 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, *Banca Națională a României are competența aplicării sancțiunilor prevăzute la art. 229 alin. (1) și măsurilor sancționatoare prevăzute la art. 229 alin. (2) lit. a) și b) în toate cazurile în care constată că o instituție de credit persoană juridică română și/sau oricare dintre persoanele prevăzute la art. 108 alin. (1) ori persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor instituției de credit se fac vinovate de faptele* descrise la lit. a)—q) ale textului menționat.

Sancțiunile și măsurile sancționatoare aplicabile pot consta, conform art. 229 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, de exemplu, în avertisment scris; avertisment public prin care se indică persoana fizică, instituția de credit, societatea financiară holding sau societatea financiară holding mixtă responsabilă și fapta săvârșită; amendă aplicabilă persoanei fizice, până la echivalentul în lei a 5 milioane de euro, la cursul de schimb din 17 iulie 2013; ordin de încetare a conduitei ilicite a persoanei fizice sau juridice și de abținere de la repetarea acesteia sau interzicerea temporară a exercitării unor funcții într-o instituție de credit de către persoanele prevăzute la art. 108 alin. (1) sau de către persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor instituției de credit, responsabile de săvârșirea faptei.

În dispozițiile art. 229 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 se prevede, cu privire la unele dintre sancțiuni și măsuri sancționatoare, că *se aplică persoanelor cărora le poate fi imputată fapta, întrucât aceasta nu s-ar fi produs dacă persoanele respective și-ar fi exercitat în mod corespunzător responsabilitățile care decurg din îndatoririle funcției lor stabilite conform legislației aplicabile societăților, reglementărilor emise în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență și cadrului intern de administrare ori, după caz, persoanelor în privința cărora Banca Națională a României constată că acestea nu își desfășoară activitatea în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase și/sau că nu mai corespund cerințelor de reputație și competență adecvată naturii, extinderii și complexității activității instituției de credit și responsabilităților încredințate.*

În consecință, funcționarii bancari prevăzuți în dispozițiile art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 care își exercită atribuțiile în cadrul unei bănci cu capital integral privat și funcționarii bancari desemnați să asigure conducerea sucursalelor unei bănci cu capital integral privat îndeplinesc condiția de a fi supuși controlului ori supravegherii autorităților publice cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public, fiind funcționari publici în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

În mod similar, dispozițiile Legii nr. 58/1998 reglementau, în mod explicit, controlul și supravegherea Băncii Naționale a României cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public de către persoanele prevăzute în art. 99 din legea menționată (oricare dintre administratorii ori conducătorii băncii sau persoanele desemnate să asigure conducerea compartimentelor, a sucursalelor ori a altor sedii secundare).

În conformitate cu dispozițiile art. 99 alin. 1 din Legea nr. 58/1998, în situația în care Banca Națională a României constată că o bancă și/sau oricare dintre administratorii ori conducătorii băncii sau persoanele desemnate să asigure conducerea compartimentelor, a sucursalelor ori a altor sedii secundare se fac vinovate de faptele descrise la lit. a)—f) (încălcarea unei prevederi a acestei legi ori a reglementărilor sau a ordinelor emise de Banca Națională a României ori a reglementărilor proprii ale băncii; încălcarea oricărei condiții sau restricții prevăzute în autorizația emisă băncii; efectuarea de operațiuni fictive și fără acoperire reală; neraportarea, raportarea cu întârziere sau raportarea de date eronate privind indicatorii de prudență bancară ori alți indicatori prevăzuți în reglementările Băncii Naționale a României; nerespectarea măsurilor stabilite prin actele de control sau în urma acestora; periclitarea credibilității și viabilității băncii prin administrarea necorespunzătoare a fondurilor ce i-au fost încredințate), putea

aplica sancțiunile prevăzute de lege [de exemplu, amenda aplicabilă băncii, între 0,05% și 1% din capitalul social, sau administratorilor, conducătorilor ori persoanelor prevăzute la alin. (1) între 1—6 salarii medii nete/bancă, conform situației salariale existente în luna precedentă datei la care s-a constatat fapta].

În temeiul dispozițiilor art. 100 alin. 1 lit. a) și b) din Legea nr. 58/1998, Banca Națională a României putea lua următoarele măsuri: încheierea unui acord scris cu consiliul de administrație al băncii, care să cuprindă un program de măsuri de remediere și obligarea băncii aflate în culpă să ia măsuri de remediere a consecințelor faptelor constatate, iar potrivit art. 101 lit. b) și c) din Legea nr. 58/1998. Măsurile de remediere includeau înlocuirea administratorilor și înlocuirea persoanelor desemnate să asigure conducerea compartimentelor, a sucursalelor ori a altor sedii secundare ale băncii. Prin urmare, vechile dispoziții ale Legii nr. 58/1998 reglementau, în mod explicit, controlul și supravegherea asupra funcționarilor bancari prevăzuți în art. 99 din legea menționată care își exercitau atribuțiile în cadrul unei bănci cu capital integral privat cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public.

În consecință, administratorii ori conducătorii băncii sau persoanele desemnate să asigure conducerea compartimentelor, a sucursalelor ori a altor sedii secundare, funcționarii bancari prevăzuți în vechile dispoziții ale art. 99 din Legea nr. 58/1998 care și-au exercitat atribuțiile în cadrul unei bănci cu capital integral privat îndeplinesc condiția de a fi supuși controlului ori supravegherii autorităților publice cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public, fiind funcționari publici în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

S-a apreciat că, în sensul dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, Banca Națională a României constituie o autoritate publică și, în consecință, poate exercita controlul sau supravegherea la care se referă dispozițiile art. 175 alin. (2) din Codul penal cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public.

Calitatea de autoritate publică a Băncii Naționale a României, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal, rezultă din dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006.

Astfel, în art. 4 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, se prevede că Banca Națională a României este autoritatea competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013.

Conform art. 153 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, instituțiile de credit sunt obligate să prezinte Băncii Naționale a României situațiile lor financiare, precum și alte date și informații cerute la termenele și în forma stabilite prin reglementări și instrucțiuni de către Banca Națională a României, în calitate de autoritate de supraveghere.

De asemenea, potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar, Banca Națională a României este autoritatea de rezoluție pentru instituțiile de credit, persoană juridică română. În conformitate cu art. 3 alin. (2) din Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014, autoritatea de rezoluție este o autoritate publică administrativă sau o autoritate investită cu competențe administrative publice.

În consecință, ca autoritate competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, ca autoritate de supraveghere și ca autoritate de rezoluție, Banca Națională a României reprezintă o autoritate publică, în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal și, în aceste condiții, Banca Națională a României poate exercita controlul sau supravegherea cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public.

XII. Dispoziții legale incidente**Art. 295 alin. (1) din Codul penal: Delapidarea**

„Înșușirea, folosirea sau traficarea de către un funcționar public, în interesul său ori pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri pe care le gestionează sau le administrează se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.”

Art. 308 din Codul penal — Infracțiuni de corupție și de serviciu comise de alte persoane

„(1) Dispozițiile art. 289—292, 295, 297—301 și 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.

(2) În acest caz, limitele speciale ale pedepsei se reduc cu o treime.”

Art. 175 alin. (2) din Codul penal: Funcționar public

„De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.”

Art. 176 din Codul penal: Public

„Prin termenul public se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică.”

Art. 135 alin. (1) din Codul penal: Condițiile răspunderii penale a persoanei juridice

„Persoana juridică, cu excepția statului și a autorităților publice, răspunde penal pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice.”

Art. 240 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

„În aplicarea dispozițiilor art. 135 din Codul penal, prin autorități publice se înțelege autoritățile prevăzute în mod expres în titlul III, precum și la art. 140 și 142 din Constituția României, republicată.”

Art. 116 din Constituția României: Structura (CAPITOLUL V — Administrația publică, SECȚIUNEA 1 — Administrația publică centrală de specialitate)

„(1) Ministerele se organizează numai în subordinea Guvernului.

(2) Alte organe de specialitate se pot organiza în subordinea Guvernului ori a ministerelor sau ca autorități administrative autonome.”

Art. 117 din Constituția României: Înfiițarea (CAPITOLUL V — Administrația publică, SECȚIUNEA 1 — Administrația publică centrală de specialitate)

„(1) Ministerele se înființează, se organizează și funcționează potrivit legii.

(2) Guvernul și ministerele, cu avizul Curții de Conturi, pot înființa organe de specialitate, în subordinea lor, numai dacă legea le recunoaște această competență.

(3) Autorități administrative autonome se pot înființa prin lege organică.”

Art. 3 lit. x) din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

x) supraveghere prudencială bancară — stabilirea unor norme și indicatori de prudență bancară și urmărirea respectării acestora, în scopul prevenirii și limitării riscurilor bancare și, prin acestea, asigurarea stabilității și viabilității întregului sistem bancar.”

Art. 4 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Se interzice oricărei persoane să desfășoare activitate bancară pe teritoriul României fără o autorizație emisă de Banca Națională a României.”

Art. 9 alin. 1 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Băncile, persoane juridice române, pot funcționa numai pe baza autorizației emise de Banca Națională a României. Ele se constituie sub forma juridică de societate comercială pe acțiuni, în baza aprobării Băncii Naționale a României, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, aplicabile societăților comerciale.”

Art. 38 alin. 1 și 2 din Legea bancară nr. 58/1998 (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„În activitatea lor, băncile se supun reglementărilor și ordinelor emise de Banca Națională a României, date în aplicarea legislației privind politica monetară, de credit, valutară, de plăți, de asigurare a prudenței bancare și de supraveghere bancară.”

Băncile își organizează întreaga activitate în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase și cu cerințele legii.”

Art. 66 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Banca Națională a României supraveghează activitatea băncilor, persoane juridice române, și a sucursalelor băncilor străine, pe baza raportărilor de prudență bancară făcute potrivit prezentei legi și reglementărilor Băncii Naționale a României date în aplicarea acesteia, precum și prin inspecții:

— la sediul băncilor, al sucursalelor și al altor sedii secundare din țară și din străinătate;

— la sediul sucursalelor băncilor străine și al sediilor secundare subordonate acestora.”

Art. 68 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Băncile sunt obligate să permită personalului Băncii Naționale a României și auditorilor independenți, numiți potrivit prevederilor art. 67, care efectuează inspecția, să le examineze evidențele, conturile și operațiunile și să furnizeze toate documentele și informațiile legate de administrarea, controlul intern și operațiunile băncii, astfel cum vor fi solicitate de către aceștia.”

Art. 69 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„În situația în care Banca Națională a României constată că o bancă și/sau oricare dintre administratorii, directorii executivi sau cenzorii acesteia se fac vinovați de:

a) încălcarea unei prevederi a prezentei legi ori a reglementărilor sau ordinelor emise de Banca Națională a României în aplicarea prezentei legi;

b) încălcarea oricărei condiții sau restricții prevăzute în autorizația emisă băncii;

c) efectuarea de operațiuni fictive și fără acoperire reală;

d) neraportarea, raportarea cu întârziere sau raportarea de date eronate privind indicatorii de prudență bancară ori alți indicatori prevăzuți în reglementările Băncii Naționale a României;

e) nerespectarea măsurilor stabilite prin actele de control sau în urma acestora;

f) periclitarea credibilității și viabilității băncii prin administrarea necorespunzătoare a fondurilor ce i-au fost încredințate.

Banca Națională a României poate aplica următoarele sancțiuni:

a) avertisment scris dat băncii;

b) limitarea operațiunilor băncii;

c) amendă aplicabilă băncii, între 0,1 și 1% din capitalul social, sau administratorilor, directorilor executivi sau cenzorilor, între 1—6 salarii medii/bancă din luna precedentă, la data constatării faptei. Amenzile încasate se fac venit la bugetul de stat;

d) retragerea aprobării date conducătorilor băncii;

e) retragerea autorizației băncii.”

Art. 70 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Banca Națională a României, în urma constatărilor, poate lua următoarele măsuri: [...]

c) instituirea măsurilor de supraveghere specială și de administrare, potrivit dispozițiilor cuprinse în cap. XIII.”

Art. 75 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Banca Națională a României, în calitate de autoritate de supraveghere prudențială bancară, poate hotărî măsuri de instituire a supravegherii speciale și de administrare specială a băncilor.”

Art. 76 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României poate hotărî măsuri de instituire a supravegherii speciale a băncilor, pentru încălcarea legii sau a reglementărilor prudențiale emise de Banca Națională a României, constatată în urma efectuării acțiunilor de supraveghere și/sau analizei raportărilor băncilor, precum și în cazul constatării unei situații financiare precare. Supravegherea specială se asigură printr-o comisie instituită în acest scop, formată din 5—7 specialiști din cadrul Băncii Naționale a României, dintre care unul va îndeplini funcția de președinte și unul, pe cea de vicepreședinte.”

Art. 77 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Atribuțiile acestei comisii se stabilesc de consiliul de administrație al Băncii Naționale a României și se referă, în principal, la:

a) urmărirea modului în care conducerea băncii acționează pentru stabilirea și aplicarea măsurilor necesare remedierii deficiențelor înscrise în actul de control întocmit de organele de inspecție ale Băncii Naționale a României;

b) avizarea actelor de decizie ale organelor statutare ale băncii, referitoare la situația financiară și la încadrarea în reglementările prudențiale, precum și obligarea la suspendarea sau desființarea unor asemenea acte;

c) modificarea reglementărilor proprii ale băncii;

d) limitarea și/sau suspendarea unor activități și operațiuni bancare pe o anumită perioadă;

e) orice alte măsuri care se consideră necesare pentru remedierea situației băncii.

Comisia de supraveghere specială nu se substituie conducerii băncii.

În perioada exercitării supravegherii speciale, adunarea generală a acționarilor, consiliul de administrație și conducătorii băncii nu pot hotărî măsuri contrare celor dispuse de comisia de supraveghere specială.

Membrii comisiei de supraveghere specială au acces la toate documentele și registrele băncii, fiind obligați să păstreze secretul privind operațiunile bancare.”

Art. 78 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Comisia de supraveghere specială prezintă rapoarte periodice consiliului de administrație al Băncii Naționale a României asupra situației băncii.

În funcție de concluziile rezultate din aceste rapoarte, consiliul de administrație al Băncii Naționale a României hotărâște asupra încetării sau continuării supravegherii speciale, fără a se depăși însă o perioadă mai mare de 120 de zile de la instituirea măsurii de supraveghere specială.

În cazul în care în activitatea băncii se constată în continuare deficiențe grave, consiliul de administrație al Băncii Naționale a României poate hotărî, de la caz la caz, trecerea la măsuri de administrare specială a acesteia.”

Art. 80 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Activitatea de administrare specială este efectuată de un administrator special, stabilit de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României. Administratorul special poate fi și o persoană juridică specializată, constituită conform legii.”

Art. 81 alin. 1 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„Administratorul special preia integral atribuțiile consiliului de administrație al băncii supuse regimului de administrare specială.”

Art. 4 din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

„(1) Banca Națională a României este autoritatea competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013.

(2) Banca Națională a României monitorizează activitățile instituțiilor de credit, precum și, în cazul în care este autoritate responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, activitățile societăților financiare holding și ale societăților financiare holding mixte, pentru prevederile aplicabile acestora, în scopul evaluării conformării la cerințele prudențiale prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, de Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și de reglementările emise în aplicarea acestora.

(3) În exercitarea competențelor sale prevăzute de lege, Banca Națională a României colectează și procesează orice date și informații relevante, inclusiv de natura datelor cu caracter personal, necesare pentru evaluarea conformării instituțiilor de credit, precum și, în cazul în care este autoritate responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, a societăților financiare holding și a societăților financiare holding mixte, la cerințele prudențiale prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, de Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și de reglementările emise în aplicarea acestora, și pentru investigarea posibilităților încălcări ale acestor cerințe.

(4) În îndeplinirea funcțiilor cu privire la supravegherea prudențială, investigațiile și aplicarea sancțiunilor prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, de Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și de reglementările emise în aplicarea acestora, Băncii Naționale a României îi sunt conferite competențele necesare și acționează în mod independent. În acest sens, Banca Națională a României trebuie să dispună de cunoștințele de specialitate, resursele și capacitatea operațională necesare.

(5) În exercitarea atribuțiilor sale generale de supraveghere prudențială, Banca Națională a României are în vedere, în mod corespunzător, impactul potențial al deciziilor sale asupra stabilității sistemului financiar din toate celelalte state membre implicate, în special în situații de urgență, pe baza informațiilor disponibile la momentul respectiv.

(6) În exercitarea competențelor sale, Banca Națională a României se asigură că atribuțiile de supraveghere decurgând din prezenta ordonanță de urgență și din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, precum și orice alte atribuții conferite prin lege acesteia sunt exercitate în mod distinct și independent de atribuțiile privind rezoluția instituțiilor de credit.

(7) Banca Națională a României informează Comisia și Autoritatea Bancară Europeană cu privire la orice delimitare a atribuțiilor prevăzute la alin. (6).”

Art. 32 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

„Instituțiile de credit, persoane juridice române, se pot constitui și pot funcționa numai pe baza autorizației emise de Banca Națională a României.”

Art. 225 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

„În exercitarea funcțiilor sale, Banca Națională a României este competentă să dispună, față de o instituție de credit, persoană juridică română, sau față de persoanele responsabile, care încalcă dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență, ale reglementărilor sau ale altor acte emise în aplicarea acesteia, referitoare la supraveghere sau la condițiile de desfășurare a

activității, ori ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013, măsuri potrivit prevederilor art. 226 și/sau să aplice sancțiuni și măsuri sancționatoare, potrivit prevederilor art. 229.”

Art. 228 din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

„(1) Banca Națională a României are competența aplicării sancțiunilor prevăzute la art. 229 alin. (1) și măsurilor sancționatoare prevăzute la art. 229 alin. (2) lit. a) și b) în toate cazurile în care constată că o instituție de credit persoană juridică română și/sau oricare dintre persoanele prevăzute la art. 108 alin. (1) ori persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor instituției de credit se fac vinovate de următoarele fapte: [...]

(2) În cazurile în care Banca Națională a României constată că o instituție de credit persoană juridică română este găsită răspunzătoare pentru o încălcare gravă a prevederilor Legii nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, cu modificările și completările ulterioare, Banca Națională a României poate aplica măsura sancționatorie prevăzută la art. 229 alin. (2) lit. b).

(3) În cazul nerespectării interdicției prevăzute la art. 181, Banca Națională a României poate aplica măsura sancționatorie prevăzută la art. 229 alin. (2) lit. b).”

Art. 229 din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

„(1) Sancțiunile care pot fi aplicate potrivit prezentei ordonanțe de urgență sunt:

- a) avertisment scris;
- b) avertisment public prin care se indică persoana fizică, instituția de credit, societatea financiară holding sau societatea financiară holding mixtă responsabilă și fapta săvârșită;
- c) amendă aplicabilă persoanei juridice, până la 10% din valoarea totală netă a cifrei de afaceri realizate în exercițiul financiar precedent, care include venitul brut constând din dobânzile de încasat și alte venituri similare, venituri din acțiuni și alte titluri cu randament variabil sau fix, precum și comisioanele ori taxele de încasat, așa cum sunt prevăzute la art. 316 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; în cazul în care persoana juridică are calitatea de filială a unei societăți-mamă, venitul brut relevant este cel rezultat din situațiile financiare consolidate ale societății-mamă de cel mai înalt rang, din exercițiul financiar precedent;

d) amendă aplicabilă persoanei fizice, până la echivalentul în lei a 5 milioane de euro la cursul de schimb din 17 iulie 2013;

e) retragerea aprobării acordate persoanelor prevăzute la art. 108 alin. (1);

f) amendă până la de două ori valoarea beneficiului obținut prin săvârșirea faptei, dacă acesta poate fi determinat.

(2) Măsurile sancționatoare care pot fi aplicate potrivit prezentei ordonanțe de urgență sunt:

a) ordin de încetare a conduitei ilicite a persoanei fizice sau juridice și de abținere de la repetarea acesteia;

a1) interzicerea temporară a exercitării unor funcții într-o instituție de credit de către persoanele prevăzute la art. 108 alin. (1) sau de către persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor instituției de credit, responsabile de săvârșirea faptei;

b) retragerea autorizației acordate instituției de credit, potrivit prevederilor art. 39;

c) suspendarea exercitării drepturilor de vot ale acționarului sau acționarilor responsabili.

(3) Măsurile sancționatoare prevăzute la alin. (2) pot fi aplicate concomitent cu dispunerea de sancțiuni sau independent de acestea.

(4) Sancțiunile prevăzute la alin. (1) lit. a), b), d), e) și f) și măsura sancționatorie prevăzută la alin. (2) lit. a) se aplică persoanelor cărora le poate fi imputată fapta, întrucât aceasta nu s-ar fi produs dacă persoanele respective și-ar fi exercitat în mod corespunzător responsabilitățile care decurg din îndatoririle funcției lor stabilite conform legislației aplicabile societăților,

reglementărilor emise în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență și cadrului intern de administrare ori, după caz, persoanelor în privința cărora Banca Națională a României constată că acestea nu își desfășoară activitatea în conformitate cu regulile unei practici bancare prudente și sănătoase și/sau că nu mai corespund cerințelor de reputație și competență adecvată naturii, extinderii și complexității activității instituției de credit și responsabilităților încredințate.”

Art. 229¹ din Ordonanța de urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului

„Banca Națională a României aplică sancțiunile prevăzute la art. 229 alin. (1) și măsurile sancționatoare prevăzute la art. 229 alin. (2) lit. a) și c) în cazurile în care constată că o persoană fizică ori juridică, o instituție de credit, persoană juridică română, și/sau oricare dintre persoanele prevăzute la art. 108 alin. (1) sau persoanele desemnate să asigure conducerea sucursalelor instituției de credit se fac vinovate de următoarele fapte:

a) achiziționarea, direct sau indirect, a unei dețineri calificate, în sensul prevederilor art. 7 alin. (1) pct. 11—13, cu nerespectarea obligației de notificare prevăzute la art. 25 alin. (1) și (1¹), pe durata evaluării prevăzute la art. 25 sau fără a ține seama de opoziția formulată de Banca Națională a României, potrivit prevederilor art. 26 alin. (2);

b) cedarea, direct sau indirect, a unei dețineri calificate într-o instituție de credit, persoană juridică română, ori reducerea acesteia, astfel încât proporția drepturilor de vot sau a deținerii la capitalul social să se situeze sub nivelurile de 20%, o treime ori de 50% sau astfel încât instituția de credit să nu mai fie o filială, cu nerespectarea obligației de notificare prevăzute la art. 27;

c) efectuarea de operațiuni fictive și fără acoperire reală, în scopul prezentării incorecte a poziției financiare sau expunerii instituției de credit;

d) periclitarea credibilității și/sau viabilității instituției de credit prin administrarea necorespunzătoare a fondurilor.”

Art. 2 din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României: Obiectivul fundamental (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„(1) Obiectivul fundamental al Băncii Naționale a României este asigurarea stabilității monedei naționale, pentru a contribui la stabilitatea prețurilor.

(2) Pentru atingerea obiectivului său fundamental, Banca Națională a României elaborează, aplică și răspunde de politica monetară, valutară, de credit, de plăți, precum și de autorizarea și supravegherea prudențială bancară, în cadrul politicii generale a statului, urmărind funcționarea normală a sistemului bancar și participarea la promovarea unui sistem financiar specific economiei de piață.”

Art. 26 din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României: Autorizarea și supravegherea prudențială bancară (forma în vigoare la data săvârșirii faptelor)

„(1) Banca Națională a României are competența exclusivă de autorizare a funcționării băncilor și răspunde de supravegherea prudențială a băncilor pe care le-a autorizat să opereze în România, în conformitate cu prevederile Legii bancare.

(2) Pentru asigurarea viabilității și funcționării sistemului bancar, Banca Națională a României este împuternicită:

a) să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare;

b) să controleze și să verifice pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului registrele, conturile și orice alte documente ale băncilor autorizate, pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de supraveghere.”

Art. 1 alin. (1) și (2) din Legea nr. 312/2004 privind statutul Băncii Naționale a României: Statutul legal

„(1) Banca Națională a României este banca centrală a României, având personalitate juridică.

(2) Banca Națională a României este o instituție publică independentă, cu sediul central în municipiul București și poate avea sucursale și agenții atât în municipiul București, cât și în alte localități din țară.”

Art. 2 din Legea nr. 312/2004 privind statutul Băncii Naționale a României: Obiectivul fundamental și principalele atribuții

„(1) Obiectivul fundamental al Băncii Naționale a României este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

(2) Principalele atribuții ale Băncii Naționale a României sunt:

a) elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb;

b) autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare;

c) emiterea bancnotelor și a monedelor ca mijloace legale de plată pe teritoriul României;

d) stabilirea regimului valutar și supravegherea respectării acestuia;

e) administrarea rezervelor internaționale ale României.

(3) Banca Națională a României sprijină politica economică generală a statului, fără prejudicierea îndeplinirii obiectivului său fundamental privind asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.”

Art. 25 alin. (1) și (2) din Legea nr. 312/2004 privind statutul Băncii Naționale a României: Reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit

„(1) Banca Națională a României are competența exclusivă de autorizare a instituțiilor de credit și răspunde de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit pe care le-a autorizat să opereze în România, în conformitate cu prevederile Legii nr. 58/1998 privind activitatea bancară, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru asigurarea funcționării și viabilității sistemului bancar, Banca Națională a României este împuternicită:

a) să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare;

b) să controleze și să verifice, pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului, registrele, conturile și orice alte documente ale instituțiilor de credit autorizate, pe care le consideră necesare.”

Art. 149 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar

„(1) În cazul în care o instituție de credit încalcă sau, din cauza, printre altele, unei deteriorări rapide a situației financiare este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat, cerințele prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 575/2013, de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și de reglementările emise de Banca Națională a României în aplicarea acestora, de dispozițiile privind piața de capital ce transpun titlul II din Directiva 2014/65/UE sau de oricare dintre art. 3—7, art. 14—17, art. 24, 25 și 26 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă, fără a aduce atingere măsurilor prevăzute la art. 226 și 230¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, poate lua, după caz, cel puțin următoarele măsuri:

a) să solicite organului de conducere al instituției de credit să implementeze unul sau mai multe aranjamente sau măsuri stabilite în planul de redresare sau, în conformitate cu art. 14, să

actualizeze un astfel de plan de redresare atunci când circumstanțele care au condus la intervenția timpurie diferă de ipotezele stabilite în planul inițial de redresare și să implementeze unul sau mai multe dintre aranjamentele sau măsurile stabilite în planul actualizat într-un anumit interval de timp, pentru a se asigura că nu mai există condițiile menționate în partea introductivă a prezentului articol;

b) să solicite organului de conducere al instituției de credit să examineze situația, să identifice măsurile vizând soluționarea oricăror probleme constatate și să elaboreze un program de acțiune pentru soluționarea acelor probleme și a unui calendar de implementare a acestuia;

c) să solicite organului de conducere al instituției de credit convocarea unei adunări generale a acționarilor instituției de credit sau, în cazul în care organul de conducere nu reușește să respecte această cerință, să convoace în mod direct adunarea respectivă și, în ambele cazuri, să stabilească ordinea de zi și să solicite ca anumite decizii să fie avute în vedere pentru a fi adoptate de către acționari;

d) să solicite înlocuirea unuia sau a mai multor membri ai organului de conducere sau ai conducerii superioare a instituției de credit, în cazul în care aceste persoane se dovedesc necorespunzătoare pentru exercitarea atribuțiilor lor în sensul art. 13, 14, 38, 71, 107 și 108 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, sau al prevederilor legislației privind piața de capital ce transpun art. 9 din Directiva 2014/65/UE;

e) să solicite organului de conducere al instituției de credit să elaboreze un plan de negociere a restructurării datoriilor cu o parte sau cu toți creditorii instituției de credit, în conformitate cu planul de redresare, după caz;

f) să solicite efectuarea de modificări în strategia de afaceri a instituției de credit;

g) să solicite efectuarea de modificări în structura juridică sau în structura operațională a instituției de credit; și

h) să obțină, inclusiv prin inspecții la fața locului, și să furnizeze Băncii Naționale României în calitate de autoritate de rezoluție toate informațiile necesare pentru actualizarea planului de rezoluție și pentru pregătirea unei posibile rezoluții a instituției de credit, precum și pentru efectuarea unei evaluări a activelor și pasivelor instituției de credit în conformitate cu prevederile art. 201—213.

(2) În sensul alin. (1), deteriorarea rapidă a situației financiare a unei instituții de credit include o deteriorare a situației lichidității, o creștere a nivelului de îndatorare, a creditelor neperformante sau a concentrării expunerilor, evaluată pe baza unui set de indicatori, care poate include cerința de fonduri proprii a instituției de credit plus 1,5 puncte procentuale.”

Art. 152 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar

„În cazul deteriorării semnificative a situației financiare a unei instituții de credit sau atunci când se produc încălcări grave ale legislației, reglementărilor sau actelor constitutive ale instituției de credit ori grave nereguli administrative și dacă alte măsuri luate în conformitate cu art. 149—151 nu sunt suficiente pentru a pune capăt acestei deteriorări, Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă, poate solicita înlocuirea conducerii superioare sau a organului de conducere al instituției de credit, în ansamblul său, sau a unor membri ai acestuia.

Desemnarea noii conduceri superioare sau a noului organ de conducere este efectuată în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și cu dreptul Uniunii Europene și face obiectul aprobării Băncii Naționale a României, în calitate de autoritate competentă.”

Art. 153 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar

„(1) În cazul în care Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă, consideră că înlocuirea conducerii superioare sau a organului de conducere, astfel cum este prevăzută la art. 152, este insuficientă pentru remedierea situației, Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă, poate desemna unul sau mai mulți administratori temporari ai instituției de credit, printre care poate fi și Fondul de garantare a depozitelor bancare constituit potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 39/1996 privind înființarea și funcționarea Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Banca Națională României, în calitate de autoritate competentă, poate desemna orice administrator temporar, proporțional circumstanțelor date, fie pentru a înlocui temporar organul de conducere al instituției de credit, fie pentru a conlucra temporar cu organul de conducere al instituției de credit, și specifică acest lucru în decizia sa la momentul desemnării.

(3) În cazul în care Banca Națională României, în calitate de autoritate competentă, desemnează un administrator temporar pentru a conlucra cu organul de conducere al instituției de credit, aceasta specifică, de asemenea, la momentul desemnării, rolul, atribuțiile și competențele administratorului temporar, precum și orice cerințe, pentru organul de conducere al instituției de credit, de a se consulta cu administratorul temporar sau de a obține acordul acestuia înainte de a lua anumite decizii sau de a întreprinde anumite acțiuni.

(4) Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă, face publică pe site-ul său oficial desemnarea oricărui administrator temporar, cu excepția cazului în care administratorul temporar nu deține competența de a reprezenta instituția de credit. La numirea administratorului temporar, Banca Națională a României are în vedere ca acesta să dețină calificările, cunoștințele și capacitatea necesare pentru exercitarea funcțiilor sale și să nu se afle în conflict de interese.”

Art. 194 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar

„Banca Națională a României, în calitate de autoritate de rezoluție, poate desemna un administrator special care să înlocuiască organul de conducere al instituției supuse rezoluției, caz în care face publică numirea acestuia pe site-ul său oficial.”

Art. 195 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar

„Administratorul special dispune de toate competențele adunării generale a acționarilor și ale organului de conducere al instituției respective. Cu toate acestea, administratorul special nu poate exercita competențe decât sub controlul Băncii Naționale a României, în calitate de autoritate de rezoluție.”

Art. 2 alin. (1) lit. b), m), p) și r) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004: Semnificația unor termeni

„În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:[...]

b) autoritate publică — orice organ de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public; sunt asimilate autorităților publice, în sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obținut statut de utilitate publică sau sunt autorizate să presteze un serviciu public, în regim de putere publică; [...]

m) serviciu public — activitatea organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public; [...]

p) interes legitim privat — posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurat;

r) interes legitim public — interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice;” .

Art. 2 alin. (1) pct. 18 din Directiva nr. 59/2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1.093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE): Definiții

„Autoritate de rezoluție” înseamnă autoritatea desemnată de un stat membru în conformitate cu articolul 3.

Art. 3 alin. (2) și (3) din Directiva nr. 59/2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1.093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE): Desemnarea autorităților responsabile cu rezoluția

„(2) Autoritatea de rezoluție este o autoritate publică administrativă sau autorități investite cu competențe administrative publice.

(3) Autoritățile de rezoluție pot fi băncile centrale, ministerele competente sau alte autorități publice administrative sau alte autorități investite cu competențe administrative publice. Statele membre pot prevedea, în mod excepțional, ca autoritatea de rezoluție să fie autoritățile competente pentru supraveghere în sensul Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și Directiva 2013/36/UE. Se instituie mecanisme structurale corespunzătoare pentru a se asigura independența operațională și pentru a evita conflictele de interese între funcțiile de supraveghere prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și Directiva 2013/36/UE sau alte funcții ale autorității relevante și funcțiile autorităților de rezoluție prevăzute în prezenta directivă, fără a aduce atingere schimburilor de informații și cerințelor de cooperare prevăzute la alineatul (4). Mai exact, statele membre se asigură că, în cadrul autorităților competente, al băncilor centrale naționale, al ministerelor competente sau al altor autorități, există independența operațională între funcția de rezoluție și funcțiile de supraveghere sau de altă natură ale autorității relevante.

Personalul implicat în exercitarea funcțiilor autorității de rezoluție în temeiul prezentei directive este supus unor linii distincte de subordonare și este separat structural față de personalul ce exercită sarcini în temeiul Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și al Directivei 2013/36/UE sau față de alte funcții ale autorității relevante.

În sensul prezentului alineat, statul membru sau autoritatea de rezoluție adoptă și publică orice reguli interne necesare, inclusiv dispoziții privind secretul profesional și schimburile de informații între diferitele domenii de răspundere.”

Art. 2 alin. (1) pct. 6 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar

„(1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:[...]

6. autoritate de rezoluție — autoritatea desemnată de un stat membru ca autoritatea împuternicită să aplice instrumente de rezoluție și să exercite competențe de rezoluție;” .

Art. 3 alin. (1) din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar

„Banca Națională a României este autoritatea de rezoluție pentru:

- a) instituțiile de credit, persoane juridice române;
- b) sucursalele din România ale instituțiilor de credit din state terțe;
- c) entitățile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. b), c) sau d), care fac parte dintr-un grup supus supravegherii pe bază consolidată, a cărui societate-mamă este o instituție de credit sau care, în cazul în care societatea-mamă este o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă, include și o instituție de credit.”

Art. 34 alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată:

„În înțelesul prezentei legi, prin *persoane juridice de interes public* se înțelege: societățile ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată; *instituțiile de credit*; instituțiile financiare nebankare, definite potrivit reglementărilor legale, înscrise în Registrul general; instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică, definite potrivit legii, care acordă credite legate de serviciile de plată și a căror activitate este limitată la prestarea de servicii de plată, respectiv emitere de monedă electronică și prestare de servicii de plată; societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare; fondurile de pensii administrate privat, fondurile de pensii facultative și administratorii acestora; societățile de servicii de investiții financiare, societățile de administrare a investițiilor, organismele de plasament colectiv, depozitari centrali, casele de compensare, contrapărți centrale și operatori de piață/sistem autorizați/avizați de Autoritatea de Supraveghere Financiară; societățile/companiile naționale; societățile cu capital integral sau majoritar de stat; regiile autonome.”

XIII. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Judecătorul-raportor a propus admiterea sesizării formulate de către Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept: „Dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este sau nu funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (2) din Codul penal” și a se stabili că, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

XIV. Înalta Curte de Casație și Justiție

Cu privire la admisibilitatea sesizării:

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală care prevăd că: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”, se constată că sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute de textul de lege menționat, deoarece:

— un complet de judecată al Curții de Apel București, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, a constatat că există o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe

fond a cauzei respective; în acest sens, Curtea de Apel București este investită cu soluționarea apelurilor declarate de inculpați și părțile civile, prin care, printre altele, se solicită reținerea, în cazul infracțiunilor de delapidare și complicitate la delapidare, a cauzei de atenuare a răspunderii penale prevăzute de art. 308 din Codul penal, cu consecințe asupra încadrării juridice și a tratamentului juridic sancționator aplicat inculpaților;

— până în prezent, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat, printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată;

— chestiunea de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Luând în considerare îndeplinirea tuturor condițiilor, astfel cum sunt prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, sesizarea ce face obiectul cauzei de față este admisibilă.

Referitor la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită:

Funcționarul public, în înțelesul normei prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal, este persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

Calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, implică întrunirea, în mod cumulativ, a două cerințe obligatorii:

a) persoana să exercite un **serviciu de interes public** (condiție comună);

b) persoana să fie **investită** cu îndeplinirea respectivului serviciu public de către o **autoritate publică** sau să exercite serviciul de interes public sub **controlul ori supravegherea unei autorități publice** (condiție alternativă).

1. Exercițarea unui serviciu de interes public

Analiza îndeplinirii primei cerințe, care vizează sfera atribuțiilor persoanei, se face ținând seama de definiția dată *serviciului public* în dreptul administrativ, prin art. 2 alin. (1) lit. m) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, potrivit căreia reprezintă *activitatea organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public* sau, altfel spus, verificarea împrejurării dacă, prin realizarea serviciului prestat, se urmărește satisfacerea unui interes general și dacă se relevă, în mod direct sau indirect, o autoritate publică. De asemenea, noțiunea de „serviciu public” desemnează fie o formă de activitate prestată în folosul interesului public, fie o subdiviziune a unei instituții din administrația internă împărțită pe secții, servicii etc. Din categoria serviciilor de interes public fac parte acele entități care, prin activitatea pe care o desfășoară, sunt chemate să satisfacă anumite interese generale ale membrilor societății.

În doctrina de drept bancar, se arată că procesul de publicizare a dreptului bancar este rezultatul interesului deosebit pe care îl prezintă pentru orice stat activitățile permise instituțiilor de credit și este dedus din regimul de **autorizare, reglementare și supraveghere jurisprudențială** a acestor instituții, exercitat de Banca Națională a României, instituție publică, independentă, din **caracterul imperativ al dispozițiilor actelor normative** din domeniul bancar, precum și din **monopolul** instituit cu privire la desfășurarea activităților bancare. Practic, acest monopol se justifică prin interesul clienței și necesitatea protejării acesteia, ceea ce reclamă ca astfel de operațiuni să fie efectuate doar de entități care oferă siguranță.

De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în Decizia nr. 26 din 3 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2015, a arătat că noțiunea de „funcție publică” se află în corelație cu noțiunea de „interes public”, ambele urmărind satisfacerea trebuințelor de interes general, în baza prerogativelor constituționale, care fac să prevaleze interesul public față de cel

privat, astfel că funcționarul public își desfășoară activitatea în scopul realizării interesului public și, ca atare, în exercitarea funcției, acesta are îndatorirea de a considera interesul public mai presus de interesul personal.

În același sens, Decizia nr. 20 din 29 septembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 766 din 22 octombrie 2014, a stabilit că: „sunt incluși (în categoria funcționarilor publici asimilați, potrivit art. 175 alin. (2) din Codul penal) [...] particularii care primesc gestiunea unui serviciu public național sau local, economic sau sociocultural, devenind, astfel, de utilitate publică. Este vorba despre subiecți care își desfășoară activitatea în cadrul persoanelor juridice de drept privat cu scop lucrativ: societăți comerciale care, prin intermediul contractelor administrative, valorifică, în interesul colectivității, naționale sau locale, după caz, bunurile și serviciile publice”.

Banca (instituția de credit) cu capital integral privat desfășoară o activitate de interes public, și anume activitatea bancară, ce este definită în cuprinsul dispozițiilor art. 7 alin. (1) pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 ca „atragerea de depozite sau alte fonduri rambursabile de la public și acordarea de credite în cont propriu;”. Natura activității desfășurate de băncile (instituțiile de credit) cu capital integral privat depășește sfera interesului particular și se situează în sfera interesului public, acestea fiind incluse în cadrul persoanelor juridice care exercită un serviciu de interes public. În acest sens, în considerentele Deciziei nr. XIII/2006, Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție au reținut că „activitatea bancară, deși se realizează de persoane juridice de drept privat, prezintă un incontestabil **interes public**.”

Recunoașterea băncilor ca fiind entități de interes public a fost consacrată legislativ prin Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, art. 34 alin. (2), incluzând, în forma actuală, în această categorie și instituțiile de credit: „(2) În înțelesul prezentei legi, prin *persoane juridice de interes public se înțelege: (...) instituțiile de credit (...)*”.

În consecință, pe baza naturii activității desfășurate, se desprinde concluzia că banca (instituția de credit) cu capital integral privat reprezintă o persoană juridică abilitată să exercite un **serviciu de interes public**.

2. **Persoana să fie investită cu îndeplinirea respectivului serviciu public de către o autoritate publică sau să exercite serviciul de interes public sub controlul ori supravegherea unei autorități publice.**

Cu referire la cea de a doua condiție, care privește relația persoanei ce realizează serviciul public cu autoritățile publice, aceasta este îndeplinită alternativ, dacă **investirea** pentru îndeplinirea serviciului s-a făcut de către o **autoritate publică** sau dacă activitatea persoanei este supusă **controlului ori supravegherii unei autorități publice**, indiferent de modalitatea de investire.

Condiția prevăzută de art. 175 alin. (2) din Codul penal este îndeplinită numai atunci când o autoritate publică poate investi sau supraveghea/controla activitatea persoanei care exercită un serviciu public. Practic, funcționarul public trebuie să aibă o legătură cu autoritatea statală și, așa cum se menționează expres în Expunerea de motive la noul Cod penal, art. 175 alin. (2) „vizează acele persoane care, deși nu sunt propriu-zis funcționari, exercită atribute de autoritate publică ce le-au fost delegate printr-un act al autorității statale competente și sunt supuse controlului acesteia, ceea ce justifică asimilarea lor cu funcționarii”.

Funcționarul bancar, angajat al unei bănci (instituție de credit) cu capital integral privat, nu îndeplinește condiția de a fi **investit** de autoritățile publice pentru exercitarea unui serviciu de interes public.

Contractul de muncă încheiat între banca (instituția de credit) cu capital integral privat și funcționarul bancar nu are semnificația unei investiții pentru exercitarea unui serviciu de interes public.

În Expunerea de motive a noului Cod penal, reflectată în considerentele Deciziei nr. 26 din 3 decembrie 2014 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți de Casație și Justiție, legiuitorul oferă două exemple de persoane care se încadrează în dispozițiile art. 175 alin. (2) din Codul penal, și anume: notarii publici (Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995) și executorii judecătorești (Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești). Referindu-se la această categorie de persoane asimilate funcționarilor publici, legiuitorul precizează că „deși aceste persoane nu sunt propriu-zis funcționari publici, ele exercită atribute de autoritate publică, ce le-au fost delegate printr-un act al autorității statale competente și sunt supuse controlului acesteia.”

Or, funcționarul bancar, angajat al unei bănci (instituție de credit) cu capital integral privat, nu exercită atribute de autoritate publică, pe baza delegării printr-un act al autorității statale.

În considerentele aceleiași Decizii nr. 26 din 3 decembrie 2014 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, cu privire la medic, s-a relevat că angajarea acestuia nu echivalează cu o investiție de către autoritățile publice pentru a exercita un serviciu de interes public. Actul de angajare, ca bază a raportului dintre medic și unitatea sanitară de stat, (...) nu poate fi considerat un act de investiție de către autoritățile publice, un act de delegare al unui atribut de autoritate publică.

În mod corespunzător, angajarea funcționarului bancar de către banca (instituția de credit) cu capital integral privat nu echivalează cu o investiție de către autoritățile publice pentru a exercita un serviciu de interes public, iar actul de angajare, ca bază a raportului dintre funcționarul bancar și banca (instituția de credit) cu capital integral privat, nu poate fi considerat un act de investiție de către autoritățile publice, un act de delegare al unui atribut de autoritate publică, ci trebuie avută în vedere natura serviciului prestat.

Considerentele anterioare își mențin caracterul valabil și cu privire la funcționarii bancari prevăzuți în dispozițiile art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 (membrii consiliului de administrație și directorii sau, după caz, membrii consiliului de supraveghere și ai directoratului unei instituții de credit, precum și persoanele desemnate să asigure conducerea structurilor care privesc activitățile de administrare și control al riscurilor, audit intern, juridice, conformitate, trezorerie, creditare, precum și orice alte activități care pot expune instituția de credit unor riscuri semnificative) și a celor desemnate să asigure conducerea sucursalelor în cadrul unei bănci cu capital integral privat.

Aprobarea de către Banca Națională a României a persoanelor prevăzute în art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, înainte de începerea exercitării responsabilităților, conform alin. (3) al aceluiași articol, nu echivalează cu o investiție.

Astfel, deși angajarea funcționarului bancar de către banca (instituția de credit) cu capital integral privat nu echivalează cu o investiție de către autoritățile publice pentru a exercita un serviciu de interes public, activitatea desfășurată de acesta este supusă **controlului ori supravegherii autorităților publice** cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public.

În accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, controlul ori supravegherea autorităților publice cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public implică existența unor dispoziții legale care să concretizeze controlul ori supravegherea autorității publice.

Or, din dispozițiile art. 4, art. 9 alin. 1, art. 38 alin. 1 și 2, art. 66, 68, 69 și 75 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară (în vigoare la data faptelor, în prezent abrogată), care au corespondent în dispozițiile art. 32 alin. (1), art. 225 alin. (1), art. 228, 229 și 229¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, rezultă modul în care se exercită controlul ori supravegherea băncilor (instituțiilor de credit), persoane juridice române de către Banca Națională a României. Astfel, acestea pot funcționa numai pe baza **autorizației** emise de Banca Națională a României, se supun **regulamentelor și ordinelor** emise de Banca Națională a României care le **controlează și supraveghează** activitatea, prin raportări transmise de instituțiile de credit și prin verificări efectuate de către personalul Băncii Naționale a României, împuternicit în acest sens, la fața locului, desfășurate la sediul instituțiilor de credit și al sucursalelor. Instituțiile de credit, persoane juridice române, au obligația să **permită personalului** Băncii Naționale a României și auditorilor independenți care efectuează inspecția **să le examineze evidențele, conturile și operațiunile și să furnizeze toate documentele și informațiile legate de administrarea, controlul intern și operațiunile băncii**, iar în cazul în care se constată nereguli, în funcție de gravitatea acestora, Banca Națională a României poate **aplica sancțiuni**, mergând până la retragerea autorizației băncii. De asemenea, Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă în sensul Legii nr. 312/2015, poate lua măsuri de redresare financiară, având *acces la toate documentele și registrele instituției de credit*, poate înlocui organele de conducere și poate desemna un administrator temporar, pentru a înlocui sau a conlucra cu organele de conducere, care *poate prelua integral atribuțiile de administrare și conducere a instituției de credit, având acces nerestricționat, pe întreaga perioadă de derulare a administrării speciale, în toate sediile și locațiile instituției de credit și la toate activele, evidențele, conturile și alte înregistrări, deținând controlul asupra acestora.*

Mai mult, în situația în care se declanșează acțiunea de rezoluție cu privire la o instituție de credit, Banca Națională a României, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate desemna un administrator special care să înlocuiască organul de conducere al instituției supuse rezoluției, care dispune de toate competențele adunării generale a acționarilor și ale organului de conducere al instituției respective, conform art. 195 din Legea nr. 312/2015.

Dispoziții asemănătoare se regăsesc și în Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, forma în vigoare la data săvârșirii faptelor, în cuprinsul art. 75—81.

De asemenea, același control/supraveghere a activității instituțiilor de credit, indiferent de structura și proveniența publică ori privată a capitalului social, realizat de către Banca Națională a României, rezultă și din dispozițiile art. 26 alin. (2) lit. a) și b) din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României (în vigoare la data faptelor, în prezent abrogată), care au corespondent în art. 25 alin. (1) și (2) din Legea nr. 312/2004 privind statutul Băncii Naționale a României, conform căroră Banca Națională a României este împuternicită **să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare, precum să controleze și să verifice**, pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului, registrele, conturile și orice alte documente pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor de supraveghere cu privire la băncile autorizate.

Deși aceste dispoziții vizează modul în care se realizează supravegherea ori controlul instituției de credit, persoană juridică, nu se poate face o disociere între serviciul prestat de funcționarul băncii și activitatea instituției de credit, în sensul excluderii acestuia de la controlul ori supravegherea unei

autorități publice cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public, pe motiv că prevederile legale se referă doar la persoana juridică sau organele de conducere ale acesteia, în condițiile în care prin intermediul activității desfășurate de către funcționarul public se asigură funcționarea băncii și atingerea scopului pentru care a fost înființată.

În același sens sunt și dispozițiile deciziilor Curții Constituționale a României nr. 790 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 168 din 8 martie 2017 și nr. 489 din 30 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 661 din 29 august 2016, în cadrul cărora s-a analizat incidența dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal, reținându-se că, pentru ca o persoană să fie considerată funcționar public în sensul textului de lege menționat, este suficient să își desfășoare activitatea în cadrul unei persoane juridice al cărei obiect de activitate constă în prestarea unui serviciu de interes public și care este supusă controlului și supravegherii unei autorități publice, nefiind necesar ca pentru fiecare dintre aceste persoane să fie menționate, în cuprinsul actului normativ, dispoziții exprese prin care se exercită controlul sau supravegherea.

Faptul că dispozițiile legale sus-menționate conțin prevederi [art. 228 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 și art. 69 din Legea nr. 58/1998, forma în vigoare la data săvârșirii faptelor] care vizează sancționarea persoanelor prevăzute în art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 (membrii consiliului de administrație și directorii sau, după caz, membrii consiliului de supraveghere și ai directoratului unei instituții de credit, precum și persoanele desemnate să asigure conducerea structurilor care privesc activitățile de administrare și control al riscurilor, audit intern, conformitate, trezorerie, creditare, precum și orice alte activități care pot expune instituția de credit unor riscuri semnificative), precum și a celor arătate în art. 69 din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară — forma în vigoare la data săvârșirii faptelor (administratorii, directorii executivi sau cenzorii) nu poate duce la concluzia că doar aceste persoane sunt supuse controlului ori supravegherii autorităților publice (Băncii Naționale a României) cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public, atât timp cât activitatea instituției de credit, persoană juridică, supusă controlului ori supravegherii Băncii Naționale a României, se realizează cu concursul și prin intermediul funcționarilor bancari, angajați de către banca unde își desfășoară activitatea. Aceștia sunt obligați să se conformeze regulamentelor și ordinelor emise de către Banca Națională a României, să permită verificarea, în cadrul controlului efectuat de Banca Națională a României prin reprezentanții săi, a operațiunilor efectuate, a documentelor întocmite etc., fără să existe vreo derogare de la respectarea acestor norme, regulamente emise de către Banca Națională a României, în raport cu funcțiile deținute sau atribuțiile exercitate de funcționarii bancari.

Mai mult, în cadrul procedurii de rezoluție, când Banca Națională a României desemnează un administrator special, care înlocuiește organul de conducere al instituției supuse rezoluției, dispunând în acest sens de toate competențele adunării generale a acționarilor și ale organului de conducere al instituției respective, se realizează o supraveghere ori un control al tuturor funcționarilor bancari ce își desfășoară activitatea în cadrul respectivei instituții de credit, nu numai a persoanelor menționate în art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, existând un acces nerestricționat, pe întreaga perioadă de derulare a administrării speciale, în toate sediile și locațiile instituției de credit și la toate activele, evidențele, conturile și alte înregistrări, deținând controlul asupra acestora.

În sensul dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal trebuie analizat dacă Banca Națională a României constituie o

autoritate publică și, în consecință, poate exercita controlul/supravegherea la care se referă dispozițiile art. 175 alin. (2) din Codul penal cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public.

Noțiunea de autoritate publică este definită de dispozițiile art. 240 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a noului Cod penal — Dispoziții interpretative —, cu referire la condițiile răspunderii penale a persoanei juridice (art. 135 din Codul penal), articol care prevede: „În aplicarea dispozițiilor art. 135 din Codul penal prin *autorități publice* se înțelege autoritățile prevăzute în mod expres în titlul III, precum și la art. 140 și 142 din Constituția României, republicată”.

În titlul III intitulat „**Autoritățile publice**”, Constituția prevede Parlamentul (capitolul I), Președintele României (capitolul II), Guvernul (capitolul III), Administrația publică (capitolul V), Autoritatea judecătorească (capitolul VI). Administrația publică cuprinde la rândul său **administrația publică centrală de specialitate** (secțiunea 1), în care se includ autoritățile administrative autonome și administrația publică locală (secțiunea 2). Autoritățile administrației publice, conform doctrinei dreptului administrativ, sunt acele structuri organizaționale cu personalitate de drept public, ce se înființează și funcționează potrivit Constituției și legii, pentru organizarea executării și executarea în concret a legii. Prin sintagma „autorități publice” se înțelege totalitatea formelor structurale chemate să exercite prerogative de putere publică atât la nivelul statului, cât și la nivelul comunităților locale.

Din interpretarea art. 116 din Constituția României rezultă că, în sistemul constituțional românesc, administrația centrală de specialitate este formată din două mari categorii de organe: organe centrale de specialitate subordonate, în care se includ, pe lângă ministere și alte organe centrale, și organe centrale de specialitate autonome, care nu se află în raporturi de subordonare față de alte autorități publice.

În doctrina de drept administrativ se arată că autoritățile administrative autonome au un statut specific care le deosebește de ministere și de celelalte organe centrale de specialitate subordonate Guvernului sau ministerelor, deosebirea derivând din modul de înființare care impune o lege organică și modul de desemnare al conducătorilor. Așadar, în România există două categorii de autorități centrale autonome: unele de rang constituțional, create de legiuitorul constituant, și altele create prin lege organică. Din prima categorie fac parte Avocatul Poporului (art. 58—60), Consiliul Suprem de Apărare al Țării (art. 119), Curtea de Conturi (art. 140), Consiliul Economic și Social (art. 141). Din cea de a doua categorie pot fi enumerate: Consiliul Concurenței, Consiliul Național al Audiovizualului, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Autoritatea de Supraveghere Fiscală ori Banca Națională a României.

Deși se susține că Banca Națională a României este o instituție independentă, al cărei statut a fost adoptat printr-o lege ordinară (Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, în vigoare de la 1 iulie 1998 până la 29 iulie 2004, fiind abrogată și înlocuită prin Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 30 iunie 2004) nu trebuie omis faptul că înființarea Băncii Naționale a României s-a făcut printr-o lege organică, „*Legea pentru înființarea unei bănci de scont și circulațiune*”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 17 aprilie 1880, iar întreaga activitate a băncii, în prezent, este reglementată prin legi organice, respectiv Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, Legea

nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar.

În legătură cu Legea nr. 312/2015 este de menționat că a transpus Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1.093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului, consacrand expres împrejurarea că Banca Națională a României este autoritate de rezoluție pentru instituțiile de credit. Or, conform art. 3 alin. (2) din Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului, autoritatea de rezoluție este o autoritate publică administrativă sau autorități investite cu competențe administrative publice.

Conform art. 3 alin. (3) al aceluiași act normativ, sunt enumerate autoritățile care pot fi desemnate ca autorități de rezoluție, printre acestea regăsindu-se băncile centrale.

Or, prin Legea nr. 312/2015 a fost desemnată autoritate de rezoluție pentru instituțiile de credit, persoane juridice române, Banca Națională a României, motiv pentru care se justifică și din aceste considerente concluzia că Banca Națională a României este o autoritate centrală autonomă, parte a administrației publice.

De altfel, și din interpretarea dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobate prin lege organică, rezultă faptul că Banca Națională a României este o autoritate publică, în sensul cerut de dispozițiile art. 175 alin. (2) din Codul penal.

În art. 4 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 se prevede că Banca Națională a României este **autoritatea competentă** cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013.

Conform art. 153 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, instituțiile de credit sunt obligate să prezinte Băncii Naționale a României situațiile lor financiare, precum și alte date și informații cerute la termenele și în forma stabilite prin reglementări și instrucțiuni de către Banca Națională a României, în calitate de **autoritate de supraveghere**.

În analiza faptului că Banca Națională a României este o autoritate publică în sensul prevăzut de art. 175 alin. (2) din Codul penal nu se poate face abstracție de importanța deosebită a acestei entități publice în cadrul politicii economico-financiare generale a statului, de competențele ce îi sunt atribuite prin lege în vederea realizării obiectivului său fundamental, constând în asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, fiind singurul organism din România care are atribuții privitoare la elaborarea și aplicarea politicii monetare și a politicii de curs de schimb, la promovarea și monitorizarea bunei funcționări a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare, la emiterea bancnotelor și monedelor, ca mijloace legale de plată pe teritoriul României și la stabilirea regimului valutar, supravegherea respectării acestuia și administrarea rezervelor internaționale ale țării, precum și eficiența mijloacelor legale ce îi sunt puse la dispoziție pentru ducerea la îndeplinire a acestor atribuții, având și competența de a emite și acte cu caracter normativ în domeniul bancar (regulamente, ordine, norme) a căror respectare este obligatorie de către subiecții cărora li se adresează, având autoritate competentă cu privire la reglementarea, autorizarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, fiind autoritate de supraveghere și autoritate de rezoluție.

Prin urmare, se poate considera că **Banca Națională a României reprezintă o autoritate publică, în sensul art. 175 alin. (2) din Codul penal**, putând exercita controlul sau supravegherea cu privire la îndeplinirea unui serviciu de interes public.

Concluzionând, pentru considerentele dezvoltate anterior, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală va admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea

următoarei chestiuni de drept: „*Dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.*”

Va statua în sensul că, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 475 și art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal și, în consecință, stabilește că:*

În sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 30 mai 2017.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **MIRELA SORINA POPESCU**

Magistrat-asistent,
Mirela Cojocaru

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

